

Työttömyysvakuutusrahaston
TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖS

1.1.–31.12.2017

2017

Sisältö

1. Toimintakertomus	3
1.1 Hallituksen toimintakertomus	3
1.1.1 Työttömyysvakuutusrahaston toimintaympäristö	3
1.1.2 Työttömyysvakuutusrahaston tehtävät	4
1.1.3 Työttömyysvakuutusrahaston talous	6
1.1.4 Henkilöstö	8
1.1.5 Hallinto	8
1.1.6 Tilikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat	9
2. Tilinpäätös (IFRS)	10
2.1 Laskelma nettovarallisuuden muutoksesta	10
2.2 Laskelma nettovarallisuudesta	11
2.3 Rahavirtalaskelma	12
2.4 Tilinpäätöksen liitetiedot	13
3. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset	35
4. Tilintarkastuskertomus	36

1. Toimintakertomus

1.1 Hallituksen toimintakertomus

Työttömyysvakuutusrahaston tulos vuodelta 2017 oli ylijäämäinen

- Työttömyysvakuutusmaksut ja muut tuotot yhteensä 4 011 (4 083) miljoonaa euroa
- Maksetut työttömyysetuudet ja hallintokulut yhteensä 3 434 (3 859) miljoonaa euroa
- Nettovarallisuuden muutos (vuositulos) 572 (220) miljoonaa euroa
- Nettovarallisuus 106 (-466) miljoonaa euroa
- Sijoitukset ja varat yhteensä 1 125 (704) miljoonaa euroa
- Nostettuja lainoja ja muita velkoja yhteensä 1 018 (1 170) miljoonaa euroa
- Työttömyysaste keskimäärin 8,6 (8,8) %
- Sijoitusten tuotto 0,1 (0,3) %

Sulkuihin on merkitty vuoden 2016 tiedot.

1.1.1 Työttömyysvakuutusrahaston toimintaympäristö

Rahaston tulos oli selvästi odotettua parempi vuonna 2017

Työttömyysvakuutusrahaston hallinto hyväksyi talousarvion elokuussa 2016 ja silloin rahaston vuosituloksen ennakoitiin olevan 73 miljoonaa euroa alijäämäinen vuonna 2017. Talouden suunta kääntyi jo vuoden 2016 aikana myönteisemmäksi ja työttömyyden lasku jatkui vuoden 2017 aikana. Tilinpäätös osoittaa 572 miljoonan euron ylijäämää vuodelle 2017. Työttömyysvakuutusrahaston nettovarallisuus kääntyi positiiviseksi ja TVR:n nettovarallisuus oli 106 (velkaa 466) miljoonaa euroa vuoden 2017 lopussa.

Suomen talous kehittyi myönteisesti vuoden 2017 aikana. Keskeisten toimialojen kehitys oli pääsääntöisesti positiivinen ja kokonaistuotannon kasvu oli pitkästä aikaa selvästi plusmerkkinen. Työttömyysaste aleni ja erityisesti työttömien työnhakijoiden määrä vähentyi tuntuvasti. Työllisten määrä lisääntyi edelleen ja kansantalouden palkkasumma kasvoi. Kerättyjen työttömyysvakuutusmaksujen määrä kasvoi ja niiden kokonaismäärä ylitti selvästi ansioturvamenojen maksutilitysten määrän. Suomen työttömyysaste laski virallisen tilaston mukaan 0,2 prosenttiyksikköä (8,8 % → 8,6 %). Rahaston suorittamat maksutilitykset laskivat vastaavasti 11 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Rahaston varsinaiset tulot olivat 4 011 (4 083) miljoonaa euroa ja menot 3 434 (3 859) miljoonaa euroa. Tilikauden ylijäämä oli 572 (220) miljoonaa euroa.

Työttömyysvakuutusrahaston talouden suunnittelu ja ohjaaminen perustuvat pitkälti ennusteisiin työttömyysasteen, työttömyysmenon, työllisyyden sekä palkkasumman kehityksestä. Normaalioloissa rahaston on asetettava vakuutusmaksut sellaisiksi, että niistä saatavilla vakuutusmaksutuloilla voidaan kattaa ennakoitut menot.

Työttömyysvakuutusmaksut määrätään kalenterivuodeksi kerrallaan. Maksuja muutettaessa toimitaan normaalisti siten, että yhtä suuri prosenttiyksiköissä laskettu muutos tehdään sekä työnantajan keskimääräiseen että palkansaajan työttömyysvakuutusmaksuun. Vuonna 2017 maksuja muutettiin kilpailukykyopimukseen perustuen siten, että työnantajan työttömyysvakuutusmaksuja laskettiin ja palkansaajien työttömyysvakuutusmaksuja nostettiin.

Tilikautta edeltävän vuoden elokuussa laadittavan talousarvion ja runsasta vuotta myöhemmin laadittavan tilinpäätöksen erotuksena syntyvä rahaston tuloksen ennustepoikkeama on ollut keskimäärin 5 % menoista viimeisten viiden vuoden aikana. Vuonna 2017 ennustepoikkeama oli keskimääräistä suurempi.

Maksuvalmius oli vuoden 2017 aikana hyvällä tasolla. Etuudensaaajatahoille suoritettavat maksutilitykset supistuivat edellisestä vuodesta, kassavirta oli positiivinen ja velkasalkkua lyhennettiin jonkin verran.

Työttömyysvakuutusrahasto tekee seuraavan vuoden maksujen määriä koskevan esityksen sosiaali- ja terveysministeriölle elokuun loppuun mennessä (Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta 18 § 6 momentti). Tämä varhainen aikataulu lisää seuraavaa vuotta koskevan talous- ja työllisyyssennusteen epävarmuutta. Työttömyysvakuutusmaksujen maksuprosentit vahvistetaan hallituksen esityksen pohjalta eduskunnassa. Maksujen määriä koskevaa esitystä on mahdollista tarkentaa eduskuntakäsittelyn aikana.

Vuoden 2018 työttömyysvakuutusmaksuprosentteja muutettiin

Työttömyysvakuutusrahasto esitti 30.8.2017 sosiaali- ja terveysministeriölle, että työnantajan keskimääräistä työttömyysvakuutusmaksua laskettaisiin 0,5 prosenttiyksiköllä ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksua nostettaisiin 0,3 prosenttiyksiköllä.

Eduskunta hyväksyi saman sisältöisen hallituksen esityksen marraskuun lopussa 2017.

Rahaston hallintokulut

Rahaston hallintokulut olivat 10,8 (11,7) miljoonaa euroa.

1.1.2 Työttömyysvakuutusrahaston tehtävät

Rahoitettavat työttömyysetuudet

Työttömyysvakuutusrahasto vastaa työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain (555/1998) nojalla ansioon suhteutetun työttömyysturvan rahoituksessa työttömyyspäivärahojen ja työllistymistä edistävien palvelujen ajalta maksettavien päivärahojen sekä vuorottelukorvauksen aiheuttamista menoista siltä osin kuin valtio ja yksittäiset työttömyyskassat eivät ole niistä vastuussa. Tässä mainitut etuudet maksetaan työttömyyskassoista. Aikuiskoulutustuki maksetaan Koulutusrahastosta. Lisäksi Työttömyysvakuutusrahasto vastaa työttömien ja aikuiskoulutustukea saavien työttömyysvakuutusmaksusta, joka maksetaan Eläketurvakeskuksen kautta työeläkelaitoksille.

Työttömyyskassalain täytäntöönpanoasetuksen (272/2001) mukaan työttömyyskassojen ennakohakemusten käsittely ja maksatuksesta päättäminen sekä ennakoiden riittävyyden seuranta kuuluvat Työttömyysvakuutusrahaston tehtäviin. Rahasto maksaa enakkonsa työttömyyskassoille kaksi kertaa kuukaudessa, kuukauden ensimmäisenä pankkipäivänä ja lähinnä 15. päivää olevana pankkipäivänä.

Rahasto hoitaa myös valtionosuuksien ennakot työttömyyskassoille kerran kuukaudessa sen ensimmäisenä pankkipäivänä. Vuonna 2017 sosiaali- ja terveysministeriö maksoi rahastolle valtionosuuksien ennakkoa kuukausittain tasasuuruisiin eriin jaettuna, ellei Työttömyysvakuutusrahasto muuta esittänyt. Valtionosuus on kirjattu rahaston tuloihin ja menoihin.

Vuoden 2017 aikana Suomessa toimi 28 (28) työttömyyskassaa, joista kaksi oli yrittäjien työttömyyskassoja. Työttömyyskassojen maksama ansioon suhteutettu työttömyyspäiväraha oli keskimäärin 63,77 (65,56) euroa päivässä.

Vuonna 2017 työttömyyskassoille suoritettiin työttömyysetuuksien rahoitukseen kaikkiaan 1 320 (1 581) miljoonaa euroa. Rahasto maksoi lisäksi sosiaali- ja terveysministeriön osuutena kassoille 945 (1 102) miljoonaa euroa.

Työttömyysvakuutusrahasto vastaa työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain mukaan työntekijöiden työttömyysturvan lisäpäiväistä aiheutuvista menoista. Työttömyysturvan lisäpäivärahoja, joiden rahoittamiseen valtio ei osallistu lainkaan, maksavat työttömyyskassat jäsenilleen. Työtön voi siirtyä työttömyysturvan lisäpäiville, kun hän on ehtinyt täyttää 59 vuotta ennen kuin 500. ansiopäivärahopäivä täyttyy. Vuonna 1955 ja sen jälkeen syntyneillä ikäraja nousee 60 vuoteen ja vuonna 1957 ja sen jälkeen syntyneillä 61 vuoteen.

Työttömyysvakuutusrahasto vastaa työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain 4 §:n nojalla yksin työttömyysturvalain 6 §:ssä säädetyn korotetun ansio-osan rahoittamisesta. Vuoden 2015 alusta lukien ylempien ansiosidonnaisten

työttömyyspäivärahojen laskentasääntöä muutettiin siten, että päivärahojen taso on alentunut hieman. Korotettuun ansioosaan tehtiin sama muutos. Muutoksella toteutettiin hallituksen kehyspäätökseen sisältynyt päivärahamenojen leikkaus. Muutos on pienentänyt ansiopäivärahamenoa. Valtiontalouden säästön toteuttamiseksi Työttömyysvakuutusrahasto tilittää säästön määrän (noin 50 miljoonaa euroa) vuosittain Kansaneläkelaitokselle perusturvan rahoitukseen työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain (555/1998) 23 §:n nojalla.

Rahasto suorittaa työttömyyskassalain (556/1998) 19 a §:n nojalla eri aloilla vallitsevan työttömyysrasituksen tasoittamiseksi hallintoneuvoston vuosittain päättämän määrärahan puitteissa jäsenmaksujen tasausta niille palkansaajakassoille, joiden maksamien työttömyysetuuspäivien lukumäärä on edellisenä vuonna ylittänyt olennaisesti kassojen jäsentä kohti lasketut keskimääräiset työttömyysetuuspäivät. Jäsenmaksun tasausta määrättäessä voidaan ottaa huomioon myös työttömyyskassan tasoiusrahaston määrä. Lisäksi rahaston hallitus on kiinnittänyt huomiota jäsenmaksurasituksen tasoon suhteessa muihin työttömyyskassoihin sekä jäsenmaksun muutoksiin kahtena edellisenä vuonna.

Tasaukseen käytettiin vuonna 2017 yhteensä 10 (10) miljoonaa euroa. Työttömyyskassojen etuusmenoista laskettuna tasaukseen käytetty rahamäärä oli noin 0,34 (0,35) %, kun enimmäismäärä on 0,75 %. Jäsenmaksun tasausta maksettiin seitsemälle palkansaajakassalle. Tasauspäätöksen perusteissa otettiin huomioon myös työttömyyskassan jäsenmaksun muutos kertomusvuonna ja vuonna 2016.

Työttömien, vuorottelukorvausta ja aikuiskoulutustukea saavien eläkekertymän rahoitus

Työttömyysvakuutusrahaston toiseksi suurin menoerä on ollut Eläketurvakeskukselle suoritettava maksu, jolla katetaan työttömyyden sekä koulutus- ja vuorotteluvapaan ajan huomioon ottamisesta aiheutuvaa vastuuta ja kuluja (työntekijän eläkelain (395/2006) 74 ja 182 §). Tämä maksu määrätään siten, että sen arvioidaan vastaavan määrää, joka saataisiin, jos mainituilta palkattomilta kausilta kertyvän työeläketurvan perusteena olevista tuloista suoritettaisiin keskimääräistä työeläkemaksua.

Eläketurvakeskuksen arvioon perustuva kirjanpidon mukainen meno vuonna 2017 oli 768 (846) miljoonaa euroa. Maksumen suoritettiin kertomusvuoden aikana enakkona. Kertomusvuoden maksun lopullisen määrän vahvistaa sosiaali- ja terveysministeriö jälkikäteen vuoden 2018 aikana.

Työttömyysvakuutusrahasto vastaa edellä sanottua vastavasti valtion eläkelain (1295/2006) 62 ja 133 §:ssä tarkoitetun maksun suorittamisesta Valtion Eläkerahastolle. Työttömyysvakuutusrahaston maksu vuonna 2017 oli 12,6 (10,7) miljoonaa euroa. Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa kertomusvuoden maksun suuruuden jälkikäteen vuoden 2018 aikana.

Työttömyyskassoihin kuulumattomien palkansaajien työttömyysvakuutusmaksun tuoton tilitys Kansaneläkelaitokselle

Rahasto tilittää työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain (555/1998) 8 ja 23 §:n nojalla palkansaajien työttömyysvakuutusmaksutulosta Kansaneläkelaitokselle vuosittain määrän, joka vastaa työttömyyskassoihin kuulumattomien palkansaajien osuutta kaikista palkansaajista. Tämän osuuden arviointi perustuu Tilastokeskuksen aineistoon ja arvion vahvistaa sosiaali- ja terveysministeriö. Kertomusvuonna tilittävä osuus oli 12,7 (13,5) %. Ennakkomaksua suoritettiin 208 (168) miljoonaa euroa.

Koulutusrahaston etuuksien ja toiminnan rahoitus

Työttömyysvakuutusrahasto vastasi 31.7.2017 asti Koulutusrahastosta annetun lain (1306/2002) 13 §:n ja aikuiskoulutustuesta annetun lain (1276/2000) 30 §:n mukaan palkansaajan aikuiskoulutustuen ansio-osan, ammattitutkintostipendin ja Koulutusrahaston hallintokulujen rahoituksesta. Palkansaajan aikuiskoulutustuen perusosan ja yrittäjän aikuiskoulutustuen rahoitti valtio. Valtio vastasi myös palveluksessaan olevien henkilöiden saamien ammattitutkintostipendien rahoituksesta. 1.8.2017 alkaen Työttömyysvakuutusrahasto rahoittaa palkansaajan aikuiskoulutustuen kokonaisuudessaan. Muilta osin rahoitus säilyy ennallaan. Etuudet maksetaan Koulutusrahastosta. Työttömyysvakuutusrahasto maksoi Koulutusrahastolle kertomusvuonna yhteensä 151 (116) miljoonaa euroa. Menojen kasvu on johtunut aikuiskoulutustuen menojen tuntuvasta kasvusta.

Palkkaturvan rahoitus

Työttömyysvakuutusrahasto vastaa palkkaturvasta annetun lain (866/98) 31 §:n nojalla valtion palkkaturvamenoista. Palkkaturvameno maksetaan kerran vuodessa työ- ja elinkeinoministeriölle sen lähettämän laskun mukaan. Vuonna 2017 palkkaturvakustannuksia maksettiin 19 (23) miljoonaa euroa.

Rahaston tehtävä EU-koordinaatiossa

Sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 883/2004 (perusasetus) 65 artiklassa säädetään niistä tilanteista, joissa henkilö jää työttömäksi työskenneltyään muussa jäsenvaltiossa kuin asuinvaltiossaan.

Suomessa Työttömyysvakuutusrahasto on säädetty toimivaltaiseksi laitokseksi ansiosidonnaisen työttömyysvakuutuksen osalta EU:n perusasetusta toimeenpantaessa. Rahaston tehtävä on mm. perusasetuksen 65 artiklan 6 ja 7 kohdan mukaisten työttömyyskassan jäseninä olleille maksetuista työttömyyspäivärahoista aiheutuvien korvausten maksaminen ja periminen. Vuonna 2017 rahasto maksoi näitä korvauksia yhteensä 138 240 euroa ja rahastolle maksettiin yhteensä 77 137 euroa.

Työttömyysvakuutusmaksujen määrääminen, perintä ja valvonta

Työttömyysvakuutusmaksut

Työttömyysvakuutusrahaston hallintoneuvosto teki 30.8.2016 sosiaali- ja terveysministeriölle esityksen vuoden 2017 työttömyysvakuutusmaksujen määristä.

Työnantajan maksuprosentit laskivat vuodelle 2017, ja ne olivat 0,80 (1,00) % palkasta 2 059 500 (2 044 500) euron palkkasummaan saakka. Sen ylittävältä osalta maksu oli 3,30 (3,90) %. Työnantajien keskimääräinen maksu oli 2,41 (2,87) %.

Valtion liikelaitosten työttömyysvakuutusmaksu oli 0,80 (1,00) % palkkojen määrästä 2 059 500 (2 044 500) euron palkkasummaan saakka ja sen ylittävältä osalta 2,05 (2,45) %.

Yliopistojen työttömyysvakuutusmaksu oli 0,80 (1,00) % palkkojen määrästä 2 059 500 (2 044 500) euron palkkasummaan saakka ja sen ylittävältä osalta 2,33 (2,78) %.

Työttömyysturvalaissa tarkoitettujen yrityksen osamistajien työttömyysvakuutusmaksu oli 0,80 (1,00) % palkkasummasta.

Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun suuruus oli rahaston esitykseen perustuen 1,60 (1,15) % työntekijän palkasta. Yrityksen osamistajan työttömyysvakuutusmaksu oli 0,70 (0,45) %.

Työnantajan työttömyysvakuutusmaksutuloja kirjattiin yhteensä 1 768 (2 042) miljoonaa euroa ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksutuloja kirjattiin 1 241 (869) miljoonaa euroa.

Työttömyysvakuutusmaksujen määrääminen ja perintä

Työttömyysvakuutusrahasto määrää ja perii työttömyysvakuutusmaksut työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain 7 luvun mukaisesti.

Työttömyysvakuutusrahasto määräsi vuoden 2017 aikana työttömyysvakuutusmaksuja noin 3,1 (3,0) miljardia euroa. Työttömyysvakuutusmaksuja palautettiin noin 73 (96) miljoonaa euroa. Määrätyt maksut saatiin perittyä kattavasti, kun vuoden 2017 aikana erääntyneistä maksuista avoimiksi jäi noin 0,22 (0,15) %.

Työnantajan koulutuskorvaus

Työnantaja voi saada verovähennyistä henkilöstönsä koulutuskustannuksista niin sanotun kolmea koulutuspäivää koskevan lain perusteella. Työnantajat, jotka eivät ole elinkeinoverolain tai maatilatalouden tuloverolain soveltamispiirissä, voivat saada vastaavan vähennyksen työttömyysvakuutusmaksusta. Tällaisia työnantajia ovat muun muassa kunnat ja seurakunnat sekä järjestöt. Oikeus koulutuskorvaukseen alkoi vuoden 2014 alusta ja vähennys myönnettiin työnantajan hakemuksesta ensimmäisen kerran vuoden 2015 aikana, kun Työttömyysvakuutusrahasto vahvisti vuoden 2014 lopullisen työttömyysvakuutusmaksun määrän.

Vuoden 2017 aikana Työttömyysvakuutusrahasto hyvitti koulutuskorvauksia vuoden 2016 koulutuspäiviltä 594 (618) työnantajalle noin 11,1 (11,1) miljoonaa euroa. Hakemuksissa ilmoitettujen koulutuspäivien lukumäärä oli yhteensä noin 559 000 (562 000). Koulutuskorvausta hakeneista työnantajista 287 (285) oli kaupunkia tai kuntia.

Työttömyysvakuutusmaksujen perinnän valvonta

Työttömyysvakuutusrahaston tehtävä on valvoa laissa säädettyjen työttömyysvakuutusmaksuihin liittyvien veloitteiden täyttämistä. Valvonnan avulla varmistetaan, että työnantajien työttömyysvakuutusmaksujen perusteeksi ilmoittamat palkkasummat vastaavat todellisuutta ja että maksut peritään oikeansuuruisina. Lisäksi valvonnassa puututaan työttömyysmaksuvelvollisuuden laiminlyönteihin.

Aikaisempina vuosina Työttömyysvakuutusrahasto valvoi työttömyysvakuutusmaksuja yhdessä tapaturmavakuutuslaitosten ja Tapaturmavakuutuslaitosten liiton kanssa, koska tapaturmavakuutuslaitokset perivät työttömyysvakuutusmaksut vuoteen 2012 asti. Vuodesta 2013 alkaen Työttömyysvakuutusrahasto on perinyt työttömyysvakuutusmaksut suoraan työnantajilta. Työttömyysvakuutusrahaston perimien työttömyysvakuutusmaksujen valvonta aloitettiin marraskuussa 2015.

Vuoden 2017 aikana Työttömyysvakuutusrahasto otti valvontaan 1 428 (1 149) työnantajaa. Valvontatapauksista määrättiin lisämaksuja 2,6 (2,5) miljoonaa euroa ja palautuksia määrättiin 0,4 (0,3) miljoonaa euroa.

Työttömyysturvan työnantajan omavastuumaksu

Työttömyysvakuutusrahasto määrää ja perii työnantajilta työttömyysturvan omavastuumaksuja ikääntyneiden pitkäaikaistyöttömien ns. lisäpäiväoikeuden saaneiden henkilöiden tai 60 ikävuoden jälkeen työttömäksi jääneiden henkilöiden työttömyysetuusmenojen rahoittamiseksi. Omavastuumaksun määräytymisestä sekä maksun perintämenettelystä säädetään työttömyysetuuskien rahoituksesta annetun lain (1998/555) 8a-luvussa.

Työttömyyskassat ja Kela ilmoittivat kertomusvuonna Työttömyysvakuutusrahastolle noin 10 000 (13 000) uutta omavastuuasiaa. Rahasto määräsi työnantajalle omavastuumaksun noin 3 100 (3 900) tapauksessa.

Määrättyjen omavastuumaksujen keskiarvo oli noin 16 000 (18 000) euroa. Keskimääräinen käsittelyaika maksupäätökseen johtaneissa tapauksissa oli 59 (68) päivää. Vuonna 2017 työnantaja valitti 3 (13) omavastuumaksupäätöksestä.

Työsopimuslain 12:3:n mukainen yhteensovitus

Työsopimuslain mukaan työsuhteen päättämistä koskevasa riita-asiassa tuomioistuimen on kuultava Työttömyysvakuutusrahastoa, jos kantajalle on työsuhteen päättämisen jälkeen maksettu ansioon suhteutettua työttömyyspäivärahaa.

Työttömyysvakuutusrahasto antoi kertomusvuonna noin 900 (1 100) lausumaa.

1.1.3 Työttömyysvakuutusrahaston talous

TVR:n nettovarallisuus ja suhdannepuskuri

Työttömyysetuuskien rahoituksesta annetun lain 3 §:n mukaan Työttömyysvakuutusrahastolla on maksuvalmiuden turvaamiseksi ja ennakoitavissa olevista kansantalouden suhdannevaihteluista johtuvien työttömyysvakuutusmaksujen muutosten tasaamiseksi rahaston tuottojen ja menojen erotuksena muodostuva suhdannepuskuri, jonka enimmäismäärä on seitsemän prosenttiyksikön työttömyysastetta vastaava vuotuisten menojen määrä. Suhdannepuskurissa voi olla syvässä suhdannetaantumassa alijäämää samaa työttömyysastetta vastaava menojen määrä. Puskurin enimmäismäärä lasketaan siten, että Työttömyysvakuutusrahaston vastuulla olevat vuotuiset menot, 2 489 miljoonaa euroa vuonna 2017, jaetaan kyseisen vuoden keskimääräisellä työttömyysaste prosentilla (8,6) ja kerrotaan luvulla 7. Laissa tarkoitettu puskurin enimmäismäärä vuonna 2017 oli 2 026 miljoonaa euroa. Työttömyysvakuutusrahaston nettovarallisuus oli 106 miljoonaa euroa vuoden 2017 lopussa.

Hallintoneuvoston hyväksymien sijoitusperiaatteiden mukaan rahastolla tulee olla likvidejä varoja sijoitettuna alle vuoden mittaisiin rahamarkkinainstrumentteihin vähintään määrä, joka vastaa yhden kuukauden menoja. Tämä rahamäärä on noin 300 miljoonaa euroa. Edellä kuvattua ns. likvideiteettipuskuria jouduttiin vuoden 2017 aikana rahoittamaan velanotolla.

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriölle toimitetun vuotta 2018 koskevan talousarvion mukaan rahaston nettovarallisuus olisi 349 miljoonaa euroa positiivinen 31.12.2018. Tilinpäätöstä laadittaessa arvioidaan, että nettovarallisuuden määrä on vuoden 2018 lopussa noin 550 miljoonaa euroa positiivinen.

Velkarahoituksen järjestäminen

Työttömyysvakuutusrahastolla on kaksi liikkeeseen laskettua joukkovelkakirjalainaa yhteismäärältään 900 miljoonaa euroa. Lainat laskettiin liikkeeseen vuonna 2015 ja ne erääntyvät vuosina 2018 ja 2019. Kyseiset lainat kuuluvat Euroopan keskuspankin osto-ohjelmaan (PSPP).

TVR:llä on luottoluokituslaitos Standard & Poor'sin (S&P) vahvistama luottoluokitus AA+ vakain näkymin. Luottoluokitus on sama kuin Suomen valtiolla.

Maksuvalmiuden rahoittamista jatkettiin vuoden 2017 aikana laskemalla liikkeeseen alle vuoden mittaisia yritystodistuksia. Loppuvuoden aikana kassavirta oli hyvä ja liikkeellä olevat yritystodistukset maksettiin pois loppuvuoden aikana. Likvidien varojen määrä pysyi koko vuoden hyvällä tasolla ja vastasi keskimäärin kolmen kuukauden menoja.

Valmiusluottolimiitti uudistettiin keväällä 2017 ja on määrältään 400 miljoonaa euroa. Siihen liittyy valtion omavelkainen takaus määrältään 440 miljoonaa euroa. Valmiusluottolimiittiä ei käytetty vuoden 2017 aikana.

Työttömyysvakuutusrahaston hallitus hyväksyi 21.11.2017 velanhoidosuunnitelman vuodelle 2018.

Sijoitustoiminta

Työttömyysvakuutusrahasto harjoittaa sijoitustoimintaa siinä laajuudessa kuin se on tarpeen tulojen ja menojen eriaikaisuudesta johtuvien kassaylijäämien sijoittamiseksi sekä maksuvalmiuden turvaamiseksi. Vuodesta 2015 lähtien sijoitettava varallisuus on rahoitettu pääosin velkarahoituksella. Työttömyysvakuutusrahaston sijoitus- ja rahoitusomaisuuden määrä oli kertomusvuoden lopussa 1 125 (704) miljoonaa euroa.

Rahoitusmarkkinat kehittyivät myönteisesti vuonna 2017. Osakemarkkinoiden nousu jatkui edelleen, raaka-aineiden hinnat laskivat alkuvuodesta mutta nousivat jälleen loppuvuoden aikana. Euro vahvistui suhteessa Yhdysvaltain dollariin ja pitkien korkojen nousu jatkui erityisesti Yhdysvalloissa. Euroalueella korkojen liikkeet olivat vähäisempiä, joskin yrityslainoissa nähtiin edelleen kovaa kysyntää ja marginaalien laskua.

EKP jatkoi markkinoiden tukemista sekä julkisen sektorin osto-ohjelmalla (PSPP) että yksityisen sektorin osto-ohjelmalla (CSPP) ja negatiivisella ohjauskorolla. USA:n keskuspankki jatkoi ohjauskoron nostoja ja markkinoiden odotukset ovat katsesta kirjoitettaessa nousevien korkojen puolella.

Sijoitussalkun riskitaso pyrittiin pitämään kohtuullisen matalana ja turvaavuuden korostaminen jatkui sijoituksien allokoinnissa. Sijoitussalkun keskimääräinen riskitason alaraja oli sijoitussuunnitelman mukaisesti minimissään BBB/S&P, kun se oli ollut edellisen vuoden lopussa tasolla BBB+. Sijoitussuunnitelmaa tarkistettiin vuoden aikana useamman kerran ja sijoituksia tehtiin aktiivisesti rahamarkkinainstrumenteissa ja joukkolainoissa. Rahaston varoista oli tilivuoden lopussa sijoitettaina rahamarkkinasijoituksiin 537 (262) miljoonaa euroa, joukkovelkakirjoihin 433 (359) miljoonaa euroa ja osakkeisiin 0 (0) miljoonaa euroa.

Vuonna 2017 rahasto saavutti sijoittamilleen varoille 0,1 (0,3) prosentin tuoton. Tuottoa voidaan pitää kohtuullisena huomioiden sijoitussalkun vahva luottoluokitus sekä vallitseva negatiivinen korkoympäristö etenkin rahaston tyyppisen riskejä karttavan sijoittajan toimintaympäristössä. Tuotto ylitti sijoitustoiminnan vertailutuoton.

Työttömyysvakuutusrahaston varallisuuden hoito on vuoden 2016 alusta lähtien hoidettu kokonaisuudessaan rahaston toimiston hallinnoimana.

Riskienhallinta

Riskienhallinnan tehtävänä on tunnistaa ja hallita niitä uhkatekijöitä, jotka toteutuessaan voivat vaarantaa Työttömyysvakuutusrahaston toiminnan jatkuvuuden tai vakavaraisuuden tai vaikuttaa haitallisesti rahaston toimintaedellytyksiin tai strategian toteuttamiseen. Riskienhallinnan tavoitteena on myös tukea strategisten tavoitteiden saavuttamista valvomalla, että rahaston ottamat tai kohtaamat riskit ovat oikeassa suhteessa sen tavoitteisiin ja riskinkantokykyyn.

Keskeisimmät riskit pyritään tunnistamaan riskienhallintasuunnitelmassa ja rajoittamaan sellaiselle tasolle, että riskien

toteutuminen ei vaaranna rahaston taloudellista asemaa, toiminnan jatkuvuutta tai rahaston toimintaan kohdistuvaa luottamusta.

Riskienhallinta on osa Työttömyysvakuutusrahaston valvontajärjestelmää. Riskienhallinnan organisoinnissa TVR:n riskienhallinta, kuten koko sisäinen valvonta, on ylimmän johdon vastuulla, mutta toiminta edellyttää koko henkilöstön panostusta.

Riskienhallinnan toimintoja ohjaa ja koordinoi toimitusjohtaja apunaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan työryhmä.

Työttömyysvakuutusrahastolla on laaja liittymäpinta Suomen kansantaloudessa. Tästä johtuen rahaston päätehtävien esteetön toiminta on pyrittävä turvaamaan kaikissa olosuhteissa. Rahaston talouden ohjaus tapahtuu lähinnä vuosittain määritettävien työttömyysvakuutusmaksujen säätelyn avulla. Rahaston keskeisimpiin strategisiin tavoitteisiin kuuluu työttömyysvakuutusmaksujen oikean tason ja tasaisuuden turvaaminen.

Työttömyysvakuutusmaksujen tasaisuuden varmistamiseksi rahastolla on käytössään suhdannepuskuri, jonka suuruus vaikuttaa oleellisesti rahaston riskinkantokykyyn. Suhdannepuskuri muuttui vuoden 2015 aikana negatiiviseksi. Velkarahoitusta jouduttiin käyttämään edelleen vuonna 2016 työttömyysturvamenojen rahoittamiseen. Vuonna 2017 TVR:n taloudellinen tilanne parani selvästi. Lyhytaikaista maksuvalmiusluottoa käytettiin ajoittain. Työttömyysvakuutusrahaston nettovarallisuus oli vuoden 2017 lopussa 106 miljoonaa euroa positiivinen.

Sijoitustoiminnan riskit pyritään rajaamaan sellaiselle tasolle, että riskien realisoituminen ei aiheuta rahastolle merkittäviä menetyksiä, jotka aiheuttaisivat paineita maksujen korotuksiin tai vaarantaisivat rahaston likviditeetin. Työttömyysvakuutusrahaston sijoitus- ja rahoitustoimintaa ja riskirajoja säädellään tarkemmin hallintoneuvoston hyväksymissä sijoitustoiminnan periaatteissa sekä hallituksen hyväksymässä sijoitussuunnitelmassa ja velanhoitosuunnitelmassa.

Sijoitusten markkinariskejä mitataan lähinnä ns. stressitestimenetelmällä, jossa kullekin sijoitusluokalle määritellään historialliseen vaihteluun perustuva riskiluku ilmaistuna vuotuisena volatiliteettina. Vuonna 2017 osakesijoitusten riskiluku oli 25 (25) %, joukkolainasijoitusten 4 (4) % ja rahamarkkinasijoitusten 1 (1) %.

Työttömyysvakuutusrahaston merkittävimmät riskit liittyvät suhdannepuskurin riittävyyteen ja maksuvalmiuden hoitoon, kykyyn reagoida toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin, tietojärjestelmien toimivuuteen ja uusien tietojärjestelmien kehittämiseen sekä tietopääoman saatavuuteen ja säilyttämiseen.

Suhdannepuskurin riittävyys pyritään varmistamaan siten, että työttömyysvakuutusmaksut kyetään asettamaan monipuolisiin ennustemenetelmiin nojaten turvaavalle tasolle. Matala suhdanteessa puskuri voi siirtyä velkapuolelle, jolloin maksuvalmiuden varmistaminen on hoidettava ainakin osittain velka-

rahoituksella. Suhdannepuskurissa olevaa varojen määrää arvioidaan sekä absoluuttisena että rahaston menoihin suhteutettuna määränä. Työttömyysvakuutusrahaston maksuvalmius oli varmistettu joukkovelkakirjalainoilla (898 miljoonaa euroa).

Maksuvalmiuden hoitoon liittyvää riskiä pyritään hallitsemaan tuottavan ja turvaavan sijoitustoiminnan lisäksi kattavin lainajärjestelyin. TVR:llä yleisen varainhankinnan ja yritystodistusohjelman ns. back up -fasilitteettina on valmiusluottolimiitti määrältään 400 miljoonaa euroa. Valmiuslimiittiin sisältyy valtion omavelkainen takaus.

Muutosvalmiuteen liittyvää riskiä pyritään hallitsemaan hyvällä toimintaympäristön tiedossa olevien muutosten ennakoinnilla. Tämä edellyttää aktiivista yhteydenpitoa kaikkiin sidosryhmiin ja erityisesti päätöksentekijöihin.

Tietohallinnon ja tietojärjestelmien merkitys on kasvanut huomattavasti TVR:n toiminnassa viime vuosina. Niin ikään avainosaamisen saatavuus sekä avainhenkilöstön ja tietopääoman säilyttäminen ovat TVR:n toiminnan kannalta keskeistä. TVR hallitsee näihin liittyviä riskejä toiminnan jatkuvuussuunnittelu-, valmius- ja varamiesjärjestelyiden sekä tietojärjestelmiensä toimintavarmuuden ja tehokkuuden parantamisen avulla.

1.1.4 Henkilöstö

Rahaston toimitusjohtajana toimii oikeustieteen kandidaatti Janne Metsämäki. Työsuhteessa olevan henkilöstön määrä oli vuoden 2017 lopussa 106 (98). Henkilötyövuosina mitattuna henkilömäärä oli 90,3 (88,8). Henkilökunnasta 36 (34) oli miehiä ja 70 (64) naisia. Henkilökunnan keski-ikä oli 41 (39) vuotta ja keskimääräinen palvelusaika rahastossa oli 4,8 (4,5) vuotta.

Koulutuspäivien määrä henkilöä kohti oli keskimäärin 4 (4) päivää.

Rahastossa on käytössä työn vaativuuteen perustuva palkkausjärjestelmä sekä rahaston strategisten tavoitteiden toteutumista tukeva tulospalkkiojärjestelmä.

Sairauspoissaolot olivat keskimäärin 10,3 (9,2) päivää/henkilötyövuosi, EK:n tilaston mukaisesti laskettuna 3,34 (2,92) %.

1.1.5 Hallinto

Työttömyysvakuutusrahasto laski vuoden 2015 aikana liikkeeseen kaksi julkisesti noteerattua joukkovelkakirjalainaa NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä. Tämän vuoksi TVR:n hallitus päätti vuonna 2015, että TVR noudattaa soveltuvin osin Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n antamaa 1.10.2015 uudistettua ja 1.1.2016 voimaan tullutta Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia. TVR on julkaissut listayhtiöiden hallinnointikoodin raportointia koskevan suosituksen mukaisen, arvopaperimarkkinain (746/2012) 7 luvun 7 §:ssä tarkoitetun liikkeeseen-

laskijan hallinto- ja ohjauksjärjestelmää koskevan selvityksen (Corporate Governance Statement) erillisenä kertomuksena sivustollaan. TVR:n selvitys hallinto- ja ohjauksjärjestelmästä on julkisesti saatavilla Työttömyysvakuutusrahaston www-sivuilta.

Hallintoneuvosto

Valtioneuvosto nimitti 27.11.2013 työmarkkinaosapuolten esityksestä hallintoneuvoston jäsenet toimikaudeksi 1.1.2014–31.12.2016. Työttömyyssetuuskien rahoituslain muutoksen yhteydessä hallintoneuvoston toimikautta jatkettiin lain voimaantulosäännöksellä vuoden 2017 loppuun. Vuonna 2017 hallintoneuvoston jäseninä ovat olleet

- puheenjohtaja Riku Aalto, Metallityöväen Liitto SAK
- toimialajohtaja Teija Asara-Laaksonen, JHL SAK
- hallituksen varapuheenjohtaja George Berner, Berner Oy EK
- palvelujohtaja Jorma Haapanen, Kotkan kaupunki KT
- hallituksen puheenjohtaja Kimmo Hovi MTA
- toimitusjohtaja Tauno Kekäle, VAMK EK
- toimitusjohtaja Lauri Kivekäs, Rudus Oy EK
- toiminnanjohtaja Salla Luomanmäki, Akavan Erityisalat Akava
- puheenjohtaja Jorma Malinen, Ammattiliitto Pro STTK
- toimitusjohtaja Ilkka Mäkelä, Saarioinen Oy EK
- ketjujohtaja Harri Ojanperä, SOK EK
- puheenjohtaja Ann Selin, PAM SAK
- henkilöstöjohtaja Ari Svensk, Keskon Päivittäistavarakauppa EK
- hallinto-oikeuden ylituomari Liisa Talvitie, Vaasan HaO KiT
- puheenjohtaja Rauno Vesivalo STTK
- apulaiskaupunginjohtaja Ritva Viljanen, Helsingin kaupunki KT
- erikoistuva lääkäri Jaana Ylä-Mononen, Keski-Suomen sairaanhoitopiiri KT
- hallituksen pj. Antti Zitting, Sacotec Components EK

Hallintoneuvoston puheenjohtajana toimi Rauno Vesivalo ja varapuheenjohtajana George Berner. Hallintoneuvosto kokoontui kertomusvuonna kolme kertaa.

Hallitus

Hallituneuvosto nimitti 30.8.2016 hallituksen jäsenet vuodeksi 2017 työmarkkinaosapuolten esityksestä. Hallituneuvoston 10.1.2017 pidetyssä sähköpostikokouksessa se myönsi eron Joonas Rahkolalle 1.1.2017 alkaen ja valitsi tilalle Pirjo Väänäsen 10.1.2017 alkaen.

· puheenjohtaja Sture Fjäder	Akava
· johtaja Jyrki Hollmén	EK
· johtaja Eeva-Liisa Inkeroinen	EK
· työmarkkinajohtaja Markku Jalonen	KT
· puheenjohtaja Antti Palola	STTK
· neuvottelupäällikkö Jorma Palola	KT
· työmarkkinajohtaja Vuokko Piekkala	KiT
· ekonomisti Joonas Rahkola 1.1.2017 asti	SAK
· työllisyysasioiden päällikkö Pirjo Väänänen 10.1.2017 alkaen	SAK
· asiantuntija Vesa Rantahalvari	EK
· toimitusjohtaja Veli-Matti Rekola	MTA
· edunvalvontajohtaja Saana Siekkinen	SAK
· johtava ekonomisti Penna Urrila	EK

Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin Vesa Rantahalvari ja varapuheenjohtajaksi Saana Siekkinen. Hallitus kokoontui kertomusvuonna 11 kertaa.

Hallituksen itsearviointi tehtiin joulukuussa 2017.

Tilintarkastajat ja sisäinen tarkastus

Tilintarkastajana toimi tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy. Tarkastustoimintaa johti KHT Juha Wahlroos.

Rahaston sisäistä tarkastusta hoiti tilintarkastusyhteisö BDO. Tarkastustoimintaa johti JHTT Helge Vuoti.

Toimisto

Työttömyysvakuutusrahaston toimisto sijaitsee Helsingissä, osoitteessa Kansakoulukuja 1.

Edustukset

Kansaneläkelaitoksen työttömyysturva-asiain neuvottelukunnan jäsenenä toimi Janne Metsämäki ja varajäsenenä Tapio Oksanen.

Jäsenyydet

Työttömyysvakuutusrahasto on työttömyysvakuutuksen kansainvälisen yhteisjärjestön International Social Security Associationin (ISSA) ja vastaavan Euroopan unionin jäsenmaiden järjestön European Social Insurance Platformin (ESIP) sekä pohjoismaisen Nordiskt Socialförsäkringsmöten (NSF) jäsen. Rahasto on tarkkailijajäsen eurooppalaisessa työmarkkinajärjestöjen hallinnoimien sosiaalivakuutuslaitosten järjestössä (AEIP).

1.1.6 Tilikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat

Tilikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat

Talouden myönteinen kehitys on jatkunut myös alkuvuodesta 2018. Talouden kasvu on nopeampaa kuin vuosiin ja työttömien työnhakijoiden määrän arvioidaan edelleen vähenevän verrattuna vuoteen 2017. TVR:n nettovarallisuus kääntyi vuoden 2017 lopussa positiiviseksi. TVR:n talousarvion mukaan nettovarallisuuden muutos olisi vuonna 2018 noin 400 miljoonaa euroa positiivinen. Tilinpäätöstä laadittaessa arvioidaan, että nettovarallisuuden muutos olisi noin 550 miljoonaa euroa positiivinen vuonna 2018.

Työttömyysvakuutusrahasto on jatkanut valmistautumista vuoden 2019 alussa tapahtuvaan tulorekisterin käyttöönottoon. Työttömyysvakuutusrahaston ja Koulutusrahaston yhdistymistä koskevaa valmistelua on jatkettu. Yhdistymisen on tarkoitus toteutua vuoden 2019 alusta lukien. Työttömyysvakuutusmaksujen määrääminen ja perintä on sujunut suunnitelmien mukaan ja palvelutaso on saatu pidettyä hyvänä vuodenvaihteen ruuhkahuipusta huolimatta.

2. Tilinpäätös (IFRS)

2.1 Laskelma nettovarallisuuden muutoksesta

EUR	Liite	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Kerätyt maksut			
Työttömyysvakuutusmaksut	5	4 010 991 493	4 082 594 943
Kerätyt maksut yhteensä		4 010 991 493	4 082 594 943
Tilitetyt maksut			
Maksutilitykset	6	-3 423 146 630	-3 846 980 405
Hallintokulut	7	-10 752 069	-11 653 795
Tilitetyt maksut yhteensä		-3 433 898 699	-3 858 634 200
Nettovoitot sijoitusomaisuuden käypään arvoon arvostamisesta	13	550 426	1 574 137
Rahoituskulut	8	-5 524 656	-5 434 649
NETTOVARALLISUUDEN MUUTOS		572 118 564	220 100 231

2.2 Laskelma nettovarallisuudesta

EUR	Liite	31.12.2017	31.12.2016
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	9	312 231	477 617
Aineettomat hyödykkeet	10	3 145 997	1 754 445
Muut saamiset	12	328 038	328 038
Pitkäaikaiset varat yhteensä		3 786 266	2 560 100
Lyhytaikaiset varat			
Työttömyysvakuutusmaksusaamiset	11	11 711 483	5 425 437
Muut saamiset	12	139 553 775	73 520 421
Sijoitusomaisuus	14	737 643 948	570 515 073
Rahavarat	15	232 007 361	52 135 615
Lyhytaikaiset varat yhteensä		1 120 916 566	701 596 546
Varat yhteensä		1 124 702 832	704 156 646
Edellisiltä tilikausilta		-465 757 025	-685 857 257
Tilikaudelta		572 118 564	220 100 231
NETTOVARALLISUUS		106 361 539	-465 757 025
VELAT			
Pitkäaikaiset velat			
Lainat	16	598 414 440	897 041 820
Pitkäaikaiset velat yhteensä		598 414 440	897 041 820
Lyhytaikaiset velat			
Lainat	16	299 795 460	125 969 173
Työttömyysvakuutusmaksuvelat	11	23 859 168	29 951 014
Muut velat	17	96 272 225	116 951 664
Lyhytaikaiset velat yhteensä		419 926 854	272 871 851
Velat yhteensä		1 018 341 294	1 169 913 671
Nettovarallisuus ja velat yhteensä		1 124 702 832	704 156 646

2.3 Rahavirtalaskelma

EUR	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Kerätyt työttömyysvakuutusmaksut	3 958 182 518	4 084 168 784
Tilitetyt maksut	-3 469 492 105	-3 821 610 706
Maksetut korot	-10 033 543	-11 226 597
Varsinaiseen toimintaan käytetyt nettorahavarat	478 656 870	251 331 481
Investointien rahavirrat		
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankinta	-160 716	-330 169
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntitulo	505	0
Aineettomien hyödykkeiden hankinta	-1 576 801	-1 668 446
Sijoitusinstrumenttien ostot	-2 199 341 984	-2 843 001 222
Sijoitusinstrumenttien myynnit	2 029 433 053	2 646 448 118
Muut pitkäaikaiset varat	328 038	328 038
Investoinneista kertyneet nettorahavarat	-171 317 905	-198 223 681
Lainojen nostot ja takaisinmaksut	-127 467 218	-87 362 748
Rahoituksesta kertyneet nettorahavarat	-127 467 218	-87 362 748
Rahavarojen nettolisäys / -vähennys	179 871 747	-34 254 948
Rahavarat tilikauden alussa	52 135 615	86 390 563
Rahavarat tilikauden lopussa	232 007 361	52 135 615

2.4 Tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

1. Yleiset tiedot

Vuonna 1999 toimintansa aloittanut Työttömyysvakuutusrahasto (”TVR”, ”Rahasto”) (y-tunnus 1098099-7) on työmarkkinaosapuolten hallinnoima sekä sosiaali- ja terveysministeriön ja Finanssivalvonnan valvoma itsenäinen laitos, jonka päätehtävänä on työttömyysetuuksien rahoittaminen. Rahasto myös ohjaa, kehittää ja valvoo työttömyysvakuutusmaksujen perintämenettelyn toimeenpanoa sekä määrää ja perii työttömyysturvan työnantajan omavastuumaksun. Lisäksi rahasto käsittelee työnantajan koulutuskorvauksia. Koulutuskorvaus perustuu lakiin koulutuksen korvaamisesta (1140/2013). Työttömyysvakuutusrahaston kotipaikka on Helsinki ja osoite Kansakoulukuja 1, 00100 Helsinki.

Rahaston toiminta rahoitetaan työnantajilta ja palkansaajilta perittävillä työttömyysvakuutusmaksuilla sekä sijoitustuotoilla. Työttömyysvakuutusmaksujen perintä on ollut tapaturmavakuutuslaitosten tehtävänä vuoden 2012 loppuun saakka. Työttömyysvakuutusrahasto ryhtyi hoitamaan työttömyysvakuutusmaksujen perintää vuoden 2013 alusta alkaen.

Työttömyysvakuutusrahasto maksaa työttömyyskassoille kuukausittain rahoitusosuuksien ennakkoa rahastolle osoitetujen hakemusten perusteella. Rahasto käsittelee ja maksaa myös työttömyyskassojen valtionosuuksien ennakot. Työttömyysvakuutusrahaston toiminta perustuu lakiin työttömyysetuuksien rahoituksesta (555/1998), asetukseen työttömyysetuuksien rahoituksesta (1176/1998) ja Työttömyysvakuutusrahaston ohjesäännöstä annettuun asetukseen (862/1998) niihin tehtyine muutoksineen.

Seuraavassa esitetään rahaston tilinpäätöksessä sovelletut keskeiset laatimisperiaatteet. Niitä on noudatettu johdonmukaisesti kaikilla esitettävillä tilikausilla, ellei muuta mainita.

2. Yhteenveto merkittävistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista

2.1 Laatimisperusta

Työttömyysvakuutusrahaston tilinpäätös on laadittu Euroopan unionissa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti noudattaen 31.12.2017 voimassa olevia IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti yhteisössä sovellettavaksi hyväksytyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja. Tilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisen, IFRS-

säännöksiä täydentävän kirjanpito- ja yhteisölainsäädännön vaatimusten mukaiset.

Työttömyysvakuutusrahasto on julkiseen valtaan sidoksissa oleva, voittoa tavoittelematon rahasto, jonka toiminta perustuu lakiin työttömyysetuuksien rahoituksesta, asetukseen työttömyysetuuksien rahoituksesta ja Työttömyysvakuutusrahaston ohjesäännöstä annettuun asetukseen, kuten kohdassa 1 on todettu.

TVR kerää ja tilittää työttömyysvakuutusmaksuja. TVR ei harjoita sellaista liiketoimintaa, jossa tavaroiden myynnistä tai palveluiden tuottamisesta kertyisi tuottoja. TVR:n toiminnan luonteesta johtuen sillä ei ole liikevaihtoa, eikä tavanomaisia tulouttamisperiaatteita voida soveltaa. IFRS-standardit eivät suoraan sääntele TVR:n kaltaisen rahaston IFRS-tilinpäätöksen rakennetta eivätkä sen liiketoimien kirjaamis- ja arvostamisperusteita. TVR:n IFRS-tilinpäätöksen laatimisessa on noudatettu IFRS-standardien viitekehystä ja standardien yleisiä kirjaamis- ja arvostamisperiaatteita. Mainituista seikoista johtuen TVR:n IFRS-tilinpäätöksen päälaskelmat ovat laskelma nettovarallisuuden muutoksesta, laskelma nettovarallisuudesta sekä rahavirtalaskelma.

Kerättyjen ja tilitettyjen työttömyysvakuutusmaksujen sekä sijoitus- ja rahoituserien summana muodostuu yhteisön tilikauden nettovarallisuuden muutos. Rahaston varojen ja velkojen erotus kuvastaa kertynyttä nettovarallisuutta, josta käytetään myös termiä suhdannepuskuri. Liitetiedossa 4.2 kuvataan tarkemmin suhdannepuskuria. TVR:llä ei ole osakkeita eikä omaa pääomaa. Tästä syystä IFRS-tilinpäätös ei sisällä laskelmaa oman pääoman muutoksista, vaan nettovarallisuuden muutos esitetään erillisessä päälaskelmassa.

Esitetyillä tilikausilla rahastolla ei ole ollut sellaisia liiketoimia, jotka olisi tullut kirjata muihin laajan tuloksen eriin. Tästä syystä IFRS-tilinpäätös ei sisällä laskelmaa muista laajan tuloksen eristä.

TVR ei toimi vakuutusenantajana, eli se ei myy eikä osta vakuutus- tai jälleenvakuutus sopimuksia. Tästä syystä rahaston toiminta ei kuulu IFRS 4 Vakuutus sopimukset -standardin soveltamisalaan.

Tilinpäätöksen pääasiallinen arvostamisperusta on alkupeäinen hankintameno, josta poiketen käypään arvoon tulovaikeutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat arvostetaan käypään arvoon. Tilinpäätöksen luvut on esitetty euroina, ellei muuta mainita.

IFRS-standardien mukaisen tilinpäätöksen laatiminen edellyttää tiettyjen keskeisten kirjanpidollisten arvioiden käyttöä. Lisäksi se edellyttää johdolta harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sovellettaessa. Liitetiedossa 3 kuvataan keskeisiä kirjanpidollisia arvioita ja harkintaan perustuvia ratkaisuja.

2.1.1 Uudet standardit ja tulkinnat, joita ei ole vielä otettu käyttöön

International Accounting Standards Board on julkistanut kaksi uutta Työttömyysvakuutusrahastoa koskevaa standardia: IFRS 9, Rahoitusinstrumentit ja IFRS 16, Vuokrasopimukset.

IFRS 9 -standardia on sovellettava 1. tammikuuta 2018 alkaen ja IFRS 16 -standardia 1. tammikuuta 2019 alkaen.

IFRS 9 tulee korvaamaan IAS 39:n kokonaisuudessaan. Osia IAS 39 -standardista siirtyy muuttumattomana uuteen standardiin. Pääasialliset muutokset ovat seuraavat: IFRS 9:n mukaan rahoitusvarat on luokiteltava kolmeen arvostusryhmään: jaksotettuun hankintamenuun kirjattavat, käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta kirjattavat ja käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattavat. Ryhmä määräytyy alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä riippuen yhteisön liiketoimintamallista, jonka mukaan rahoitusvaroja hallinnoidaan, sekä instrumentin rahavirtojen ominaispiirteistä. Rahoitusvelkojen osalta standardi vastaa useimpia IAS 39:n mukaisia vaatimuksia. Arvon alentumisen osalta on otettu käyttöön odotettuihin luottotappioihin perustuva malli, joka korvaa IAS 39:n mukaisen toteutuneisiin tappioihin perustuvan mallin. Suojaslaskentaa on muutettu niin, että se heijastaa paremmin riskienhallinnan strategiaa ja tavoitteita.

Työttömyysvakuutusrahasto on arvioinut uuden standardin vaikutusta tilinpäätökseen ja aikoo ottaa standardin käyttöön vaadittuna soveltamispäivänä. IFRS 9 -standardia koskevassa selvitystyössä rahasto on analysoinut rahoitusvarojen hallinnoinnissa noudatettavaa liiketoimintamallia ja omaisuuserien sopimuksiin perustuvia rahavirtoja. Rahasto arvioi, että uudella standardilla ei ole merkittävää vaikutusta rahoitusvarojen luokitteluun ja arvostukseen. Rahaston koko sijoitusomaisuus luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi IFRS 9 -standardin mukaisessa liiketoimintamallitarkastelussa, sillä sijoitusvarallisuutta hallinnoidaan näiden käypien arvojen realisoinniseksi. Rahaston sijoitusvarallisuuden tulee olla likvidiä.

Rahoitusvelkojen osalta kirjauseriaatteet uudessa standardissa säilyvät pääosin ennallaan ja rahasto arvioi, ettei uudella standardilla ole vaikutusta rahoitusvelkojen luokitteluun ja arvostukseen.

Rahasto arvioi, että odotettujen luottotappioiden mallin soveltamisella epävarmojen saatavien arvonalentumisen arvioinnissa ei ole merkittävää vaikutusta.

IFRS 16:n mukaan kaikki vuokrasopimukset esitetään vuokralle ottajan taseessa. Vuokralle ottaja kirjaa taseeseen käyttöoikeusomaisuuserän perustuen sen oikeuteen käyttää kyseistä omaisuuserää sekä vuokrasopimusvelan perustuen velvollisuuteen suorittaa vuokramaksuja. Standardi sisältää vapaaehtoisia helpotuksia koskien lyhytaikaisia sopimuksia ja arvoltaan vähäisiä omaisuuseriä.

Työttömyysvakuutusrahasto on aloittanut arvioinnin IFRS 16:n vaikutuksista tilinpäätökseen. IFRS 16:n vuokrasopimuksia koskevan standardin selvitystyössä rahasto käy läpi ja analysoi sopimuksiaan. Rahaston vuokrasopimusten määrä on vähäinen. Selvitystyö, missä määrin uuden standardin mukaisesti kirjattava omaisuuserä ja maksuja koskeva velka vaikuttavat rahaston nettovarallisuuden muutokseen ja rahavirto-

jen luokitteluun, on kesken, ja rahasto tekee tarkemman arvion standardin vaikutuksista seuraavien kahdentoista kuukauden aikana.

Muulla jo julkaistulla, mutta ei vielä voimassa olevalla IFRS-standardilla tai IFRIC-tulkinnalla ei odoteta olevan olennaista vaikutusta TVR:lle.

2.2 Ulkomaan rahan määräisten erien muuttaminen

Tilinpäätös laaditaan euroina, joka on TVR:n toiminta- ja esittämisenvaluutta. Rahaston ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat kirjataan toimintavaluutan määräisiksi tapahtumapäivän kurssiin. Valuuttasidonnaiset talletukset arvostetaan tulosvaikutteisesti käypään arvoon, jolloin valuuttakurssien vaikutukset on esitetty osana käyvän arvon kokonaisuudesta.

2.3 Työttömyysvakuutusmaksut

Työttömyysvakuutusrahasto määrää ja perii työttömyysvakuutusmaksut työttömyysetuksien rahoituksesta annetun lain 7 luvun mukaisesti. Työttömyysvakuutusmaksujen määrääminen ja perintä siirtyivät tapaturmavakuutuslaitoksilta Työttömyysvakuutusrahaston vastuulle vakuutusvuodesta 2013 alkaen. Tapaturmavakuutuslaitokset vastaavat vuoden 2012 ja sitä aikaisempien vuosien vakuutusmaksujen määräämisestä ja perimisestä. Tapaturmavakuutuslaitokset tilittävät työttömyysvakuutusmaksut rahastolle ennalta sovittuina päivinä.

Työttömyysvakuutusmaksuennakot määrätään vakuutusvuotta edeltävänä vuonna ja kirjataan tuloksi vakuutusvuonna. Vakuutusvuonna määrättävät maksut, kuten uusien maksuvelvollisten työnantajien maksut, kirjataan suoraan tuloksi työttömyysvakuutusmaksua määrättäessä. Työnantajien ennakkoon suorittamat seuraavaa vakuutusvuotta koskevat työttömyysvakuutusmaksut kirjataan siirtosaamisiin ja -velkoihin. Niiltä osin, kuin maksuja ei ole suoritettu etukäteen, työttömyysvakuutusmaksuennakot netotetaan.

Tapaturmavakuutuslaitosten perimät ja Työttömyysvakuutusrahastolle tilittämät vuotta 2012 ja sitä aikaisempia vuosia koskevat vakuutusmaksutulot kirjataan vakuutuslaitosten ilmoitusten perusteella kuluvan tilikauden tuloksi.

2.3.1 Työnantajan työttömyysturvan omavastuumaksut

Työttömyysvakuutusrahasto määrää ja perii työnantajilta työttömyysturvan omavastuumaksuja. Työttömyysturvan omavastuumaksu koskee työnantajia, joiden työttömyysvakuutusmaksun perusteena oleva summa ylittää 2 059 500 euron alarajan (vuonna 2017). Työnantaja voi olla velvollinen maksamaan työnantajan työttömyysturvan omavastuumaksua, jos se on irtisanonut tai lomauttanut ikääntyneen työntekijän, jolla on ollut toistaiseksi voimassa oleva ja vähintään kolme vuotta kestä-

nyt työsuhde ja työntekijä on jäänyt pitkäaikaisesti työttömäksi tai lomautetuksi. Omavastuumaksuilla rahoitetaan näistä aiheutuneita työttömyysetuusmenoja.

Työttömyyspäivärahojen kustannusten kattamiseksi kerätyt omavastuumaksut kirjataan tilikauden tuloksi, kun tulojen määrä on luotettavasti määritettävissä. Lisäpäivärahan kustannusten kattamiseksi kerätyt omavastuumaksut kirjataan tuloksi useamman tilikauden kuluessa perustuen arvioon niitä vastaavien kulujen realisoitumisesta.

2.3.2 Työsopimuslain 12:3:n mukaiset korvaukset

Työsopimuslain mukaan työsuhteen päättämistä koskevassa riita-asiassa tuomioistuimen on kuultava Työttömyysvakuutusrahastoa, jos kantajalle on työsuhteen päättämisen jälkeen maksettu ansioon suhteutettua työttömyyspäivärahaa. Työntekijälle työsuhteen perusteettoman päättämisen johdosta tuomittavasta vahingonkorvauksesta vähennetään pääsääntöisesti 75 % työntekijälle korvausta vastaavalta ajalta maksetusta ansiosidonnaisesta työttömyyspäivärahasta. Tuomioistuimen on määrättävä työnantaja tilittämään vähennys Työttömyysvakuutusrahastolle. Jos työnantaja ja työntekijä sopivat vahingonkorvauksesta, sopimuksessa on vastaavasti otettava huomioon rahastolle tuleva osuus.

2.3.3 Perinnässä olevat saamiset

Rahasto perii ja valvoo laiminlyödyt, ulosotossa olevat, vireillä olevissa konkurseissa ja vapaaehtoisissa velkasaneerauksissa olevien yritysten työttömyysvakuutusmaksut. Vuoden 2012 ja sitä aikaisempien maksujen perimistä ja valvontaa hoitavat tapaturmavakuutuslaitokset rahaston ja Tapaturmavakuutuslaitosten liiton välisen sopimuksen antamin valtuuksin. Vakuutusyhtiöt tilittävät kertyneet työttömyysvakuutusmaksut vuosi-ilmoituksissaan.

2.4 Tilitettävät maksut

2.4.1 Tukimaksut työttömyyskassoille

Työttömyysvakuutusrahasto vastaa työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain (555/1998) nojalla ansioon suhteutetun työttömyysturvan rahoituksessa työttömyyspäivärahojen, työllistymistä edistävien palvelujen ajalta maksettavien päivärahojen ja vuorottelukorvauksen aiheuttamista menoista siltä osin kuin valtio ja yksittäiset työttömyyskassat eivät ole niistä vastuussa. Tässä mainitut etuudet maksetaan työttömyyskassoista. Aikuiskoulutustuki maksetaan Koulutusrahastosta. Lisäksi Työttömyysvakuutusrahasto vastaa työttömien ja aikuiskoulutustukea saavien työttömyysvakuutusmaksusta, joka maksetaan Eläketurvakeskuksen kautta työeläkelaitoksille.

Työttömyyskassalain täytäntöönpanoasetuksen (272/2001) mukaan työttömyyskassojen ennakohakemusten käsittely ja maksatuksesta päättäminen sekä ennakoiden riittävyyden seuranta kuuluvat Työttömyysvakuutusrahaston tehtäviin. Rahasto maksaa enakkonsa työttömyyskassoille kaksi kertaa kuukaudessa

edellisen tilikauden lopussa hyväksytyt talousarvion mukaisesti. Finanssivalvonta toimittaa rahastolle kuukausittain tilastot kassojen asiakkailleen maksamien tukien kertymästä, jonka perusteella rahasto on joulukuun lopussa jaksottanut enakkomaksujen ja toteutuneen kassamaksun kassakohtaisesti saamiseksi tai velaksi kirjanpidossaan. Jaksotus on tehty etuisuuslajikohtaisesti.

Varat työttömyyskassoille maksettaviin valtionosuuksiin saadaan sosiaali- ja terveysministeriöltä. Rahasto hoitaa valtionosuuksien ennakot työttömyyskassoille kerran kuukaudessa sen ensimmäisenä pankkipäivänä. Vuonna 2017 sosiaali- ja terveysministeriö maksoi rahastolle valtionosuuksien ennakkoa kuukausittain tasasuuruisiin eriin jaettuna, ellei Työttömyysvakuutusrahaston esityksestä muuta johtunut.

Tulot ministeriöltä ja menot työttömyyskassoille on kirjattu sen suuruisina, minkä verran kutakin etuutta työttömyyskassat ovat maksaneet asiakkailleen. Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa työttömyyskassojen tilinpäätökset lopullisten tietojen perusteella kesällä 2018, jolloin rahasto suorittaa tasaukset tiliasemissa työttömyyskassojen ja valtion kanssa.

Työttömyysvakuutusrahasto vastaa työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain 4 §:n nojalla yksin työttömyysturvalain 6 §:ssä säädetyn korotetun ansio-osan rahoittamisesta. Vuoden 2015 alusta lukien ylempien ansiosidonnaisten työttömyyspäivärahojen laskentasääntöä muutettiin siten, että päivärahojen taso on alentunut hieman. Korotettuun ansio-osaan tehtiin sama muutos. Muutoksella toteutettiin hallituksen kehyspäätökseen sisältynyt päivärahamenojen leikkaus. Muutos on pienentänyt ansiopäivärahamenoa. Valtiontalouden säästön toteuttamiseksi Työttömyysvakuutusrahasto tilittää säästön määrän (noin 50 miljoonaa euroa) vuosittain Kansaneläkelaitokselle perusturvan rahoitukseen työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain (555/1998) 23 §:n nojalla.

Rahasto suorittaa työttömyyskassalain (556/1998) 19 a §:n nojalla eri aloilla vallitsevan työttömyysrasituksen tasoittamiseksi hallintoneuvoston vuosittain päättämän määrärahan puitteissa jäsenmaksujen tasausta niille palkansaajakassoille, joiden maksamien työttömyysetuuspäivien lukumäärä on edellisenä vuonna ylittänyt olennaisesti kassojen jäsentä kohti lasketut keskimääräiset työttömyysetuuspäivät. Jäsenmaksun tasausta määrättäessä voidaan ottaa huomioon myös työttömyyskassan tasoitusrahaston määrä. Lisäksi rahaston hallitus on kiinnittänyt huomiota jäsenmaksurasituksen tasoon suhteessa muihin työttömyyskassoihin sekä jäsenmaksun muutokseen kahtena edellisenä vuonna.

2.4.2 Maksut Eläketurvakeskukselle ja Valtion Eläkerahastolle sekä niiden korkoutus

Työttömyysvakuutusrahaston toiseksi suurin menoerä on ollut Eläketurvakeskukselle suoritettava maksu, jolla katetaan työttömyyden sekä koulutus- ja vuorotteluvapaan ajan huomioon ottamisesta aiheutuvaa vastuuta ja kuluja (työntekijän eläkelain (395/2006) 74 ja 182 §). Tämä maksu määrätään siten,

että sen arvioidaan vastaavan määrää, joka saataisiin, jos mainituilta palkattomilta kausilta kertyvän työeläketurvan perusteena olevista tuloista suoritettaisiin keskimääräistä työeläkemaksua.

Työttömyysvakuutusrahasto vastaa edellä sanottua vastaavasti valtion eläkelain (1295/2006) 62 ja 133 §:ssä tarkoitetun maksun suorittamisesta Valtion Eläkerahastolle.

Eläketurvakeskukselle työntekijän eläkelain 12 c §:n (561/1998) mukaan tilikaudelta suoritettavat maksut perustuvat Eläketurvakeskuksen antamaan arvioon, jota tarkennetaan tilinpäätöksen yhteydessä. Suoritettujen maksujen ja tarkistetun arvion erotus kirjataan siirtoasamiseksi tai -velaksi. Lopullisen maksun määrä saadaan Eläketurvakeskukselta tilikautta seuraavan vuoden keväällä, ja lopullisen ja tilinpäätöksessä käytetyn maksuarvion erotus esitetään korjauksena edellisen vuoden tasausmaksuna tilikautta seuraavan vuoden tilinpäätöksessä. Vuoden tarkistettu ennako ja edellisen vuoden tasausmaksu on eritelty tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Eläketurvakeskus korkouttaa Työttömyysvakuutusrahaston maksettavaksi määrättyt veloitukset TyEL-vakuutusmaksukorkoa käyttäen. Tilinpäätöksessä käytetty tarkistettu maksu on korkoutettu tilikauden loppuun (veloituskorko). Eläketurvakeskus hyvittää rahastolle korkoa tämän suorittamien todellisten maksujen ja todellisten maksuajankohtien mukaan (hyvityskorko). Tilikautta seuraavana vuonna selvitettävä lopullinen maksu korkoutetaan Eläketurvakeskuksen ja rahaston sopimaan selvitysajankohtaan (edellisen vuoden veloituskorko). Rahaston kaikkiin edelliseltä vuodelta suorittamille maksuille lasketaan vastaavalla tavalla hyvityskorko (edellisen vuoden maksun hyvityskorko). Valtion Eläkerahaston osalta maksujen veloitus- ja hyvityskorko lasketaan vastaavalla tavalla.

2.4.3 Työttömyyskassoihin kuulumattomien palkansaajien työttömyysvakuutusmaksun tulon tilitys Kansaneläkelaitokselle

Rahasto tilittää työttömyyssetuuksien rahoituksesta annetun lain (555/1998) 8 ja 23 §:n nojalla palkansaajien työttömyysvakuutusmaksutulosta Kansaneläkelaitokselle vuosittain määrän, joka vastaa työttömyyskassoihin kuulumattomien palkansaajien osuutta kaikista palkansaajista. Tämän osuuden arviointi perustuu Tilastokeskuksen aineistoon ja arvion vahvistaa sosiaali- ja terveysministeriö.

2.4.4 Koulutusrahaston etuuksien ja toiminnan rahoitus

Työttömyysvakuutusrahasto vastaa Koulutusrahastosta annetun lain (1306/2002) 13 §:n ja aikuiskoulutustuesta annetun lain (1276/2000) 30 §:n mukaan aikuiskoulutustuen ansioosan ja ammattitutkintostipendin sekä näiden hallintokulujen rahoituksesta. Työttömyysvakuutusrahasto maksaa kerran kuukaudessa Koulutusrahastolle kyseiset rahoitusosuudet Koulutusrahaston laatiman ennakkolaskelman mukaisesti.

Etuudet maksetaan Koulutusrahastosta. Rahastoilla on erilliset hallinnot ja Koulutusrahaston varsinaista toimintaa määrittelee lainsäädäntö.

2.4.5 Palkkaturvan rahoitus

Työttömyysvakuutusrahasto vastaa palkkaturvasta annetun lain (866/98) 31 §:n nojalla valtion palkkaturvamenoista. Palkkaturvameno maksetaan kerran vuodessa yleensä menoja seuraavan vuoden keväällä työ- ja elinkeinoministeriölle sen lähettämän laskun mukaan.

2.4.6. Työttömyysturvan jäsenvaltiolaskutus

Sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 883/2004 (perusasetus) 65 artiklassa säädetään niistä tilanteista, joissa henkilö jää työttömäksi työskenneltyään muussa jäsenvaltiossa kuin asuinvaltiossaan. Suomessa Työttömyysvakuutusrahasto on säädetty toimivaltaiseksi laitokseksi ansiosidonnaisen työttömyysvakuutuksen osalta EU:n perusasetusta toimeenpannassa. Rahaston tehtävä on mm. perusasetuksen 65 artiklan 6 ja 7 kohdan mukaisten työttömyyskassan jäsenenä olleille maksetuista työttömyyspäivärahoista aiheutuvien korvausten maksaminen ja periminen.

Työttömyysvakuutusrahasto hakee korvauksia jäsenvaltioilta sen mukaan, miten työttömyyskassat ovat maksaneet työttömyyskorvauksia niille, jotka ovat työskennelleet toisessa jäsenvaltiossa. Jäsenvaltiot hakevat korvausta puolestaan Työttömyysvakuutusrahastolta. Etuudet korvataan täysimääräisesti, mutta enintään sen suuruisena kuin ne olisi maksettu työskentelymaassa. Tulot ja menot kirjataan maksuperusteisesti.

2.4.7 Koulutuskorvaus

TVR käsittelee työnantajan koulutuskorvauksia. Koulutuskorvaus perustuu lakiin koulutuksen korvaamisesta (1140/2013). Koulutuskorvaus on taloudellinen tuki osaamisen kehittämistoimiin niille työnantajille, joilla ei ole oikeutta koulutusvähennykseen elinkeinoverolain tai maatilatalouden tuloverolain perusteella. Tällaisia työnantajia ovat muun muassa kunnat ja seurakunnat sekä järjestöt. Koulutuskorvauksen tarkoituksena on parantaa työnantajan mahdollisuuksia järjestää työntekijöilleen ammatillista osaamista kehittävää koulutusta. Koulutuskorvauksen saa enintään kolmelta koulutuspäivältä työntekijää kohden vuodessa.

Oikeus koulutuskorvaukseen alkoi vuoden 2014 alusta ja vähennys myönnettiin työnantajan hakemuksesta ensimmäisen kerran vuoden 2015 aikana, kun Työttömyysvakuutusrahasto vahvisti vuoden 2014 lopullisen työttömyysvakuutusmaksun määrän.

Koulutuskorvauksen rahoituksesta on säädetty, että valtiovarainministeriö maksaa kalenterivuosittain hakemuksesta Työttömyysvakuutusrahastolle sen määrän, jonka rahasto on hyvittänyt työnantajille koulutuskorvauksina.

2.4.8 Eläkkeet ja työsuhde-etuudet

TVR:llä on yksinomaan maksuperusteisia eläkejärjestelyjä. Lakisääteinen eläketurva on hoidettu ulkopuolisessa eläkevakuutusyhtiössä. Suoritukset eläketurvaan liittyen kirjataan kuluksi sille tilikaudelle, jota veloitus koskee. Rahaston henkilökunnalla on palkkio-ohjelma. Hallitus päättää mahdollisen palkkion maksamisesta toimitusjohtajan esityksestä vahvistettujen palkkio-kriteerien mukaan. Realisoitunut palkkio kirjataan palkkio-ohjelmaa koskevan tilikauden kuluksi.

2.5 Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineellisia käyttöomaisuushyödykkeitä ovat rahaston koneet, laitteet ja kalusto sekä vuokratiloissa tehdyt perusparannustyöt. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet arvostetaan nettovarallisuuskalkelmassa alkuperäiseen hankintamenuon vähennettynä kertyneillä poistoilla ja arvonalentumistappiolla. Perusparannusmenot lisätään toimitilojen perusparannuksen kirjanpitoarvoon silloin, kun on todennäköistä, että niistä koitua vastainen taloudellinen hyöty koituu rahaston hyväksi. Tavanomaiset korjaus- ja kunnossapitomenot kirjataan kuluksi tilikaudella, jolla ne ovat syntyneet.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet poistetaan tasa-poistoin niiden arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Pääsääntöisesti jäännösarvo arvioidaan nollan suuruiseksi. Omaisuuserien jäännösarvot ja taloudellisen vaikutusajan arviota tarkistetaan tilinpäätöksen yhteydessä. Poistoaikoja oikaistaan, mikäli arvio muuttuu merkittävästi. Arvioidut taloudelliset vaikutusajat hyödykeryhmittäin ovat seuraavat:

- Perusparannustyöt vuokratiloissa 5 vuotta
- Koneet ja kalusto 3 vuotta

Käyttöomaisuuden luovutuksista ja käytöstä poistamisesta johtuvat voitot ja tappiot lasketaan saatujen nettotulojen ja kirjanpitoarvon erotuksena. Myyntivoitot ja -tappiot sisältyvät nettovarallisuuden muutoslaskelmassa hallintokuluihin.

2.6 Aineettomat hyödykkeet

Aineettomina hyödykkeinä, joilla on rajallinen taloudellinen vaikutusaika, käsitellään ulkopuolelta hankitut ja sisäisesti aikaansaadut atk-ohjelmistot ja muut aineettomat hyödykkeet, jos on todennäköistä, että niistä johtuva odotettavissa oleva vastainen taloudellinen hyöty koituu rahaston hyväksi ja hyödykkeiden hankintamenu on luotettavasti määriteltävissä. Sisäisesti aikaansaadun aineettoman hyödykkeen hankintamenu määräytyy hyödykkeelle välittömästi kohdistettavien menojen summasta.

Tietokoneohjelmistojen ylläpitoon liittyvät menot kirjataan kuluksi toteutuessaan. Tutkimusmenot kirjataan kuluksi sinä tilikautena, jona ne toteutuvat. Kehittämismenoista, jotka johtuvat uusien atk-ohjelmistojen suunnittelusta ja testauksesta

tai jo olemassa olevien ohjelmistojen merkittävistä parannuksista, aktivoidaan vain ne, jotka täyttävät edellä mainitut nettovarallisuuskalkelmaan kirjaamisen edellytykset.

Aineettomat hyödykkeet, joilla on rajallinen taloudellinen vaikutusaika, kirjataan kertyneillä poistoilla ja arvonalentumistappioilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintahintaan. Aineettomat hyödykkeet poistetaan tasapoistoin niiden taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Arvioidut taloudelliset vaikutusajat hyödykeryhmittäin ovat seuraavat:

- Atk-ohjelmat 3 vuotta
- Ohjelmistojen kehittämismenot 3 vuotta

2.7 Rahoitusvaroihin kuulumattomien omaisuuserien arvon alentuminen

Tilikauden päättyessä arvioidaan, antavatko tapahtumat tai olosuhteiden muutokset viitteitä siitä, että aineettomiin hyödykkeisiin tai aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin kuuluvan omaisuuserän eli poistojen kohteena olevan omaisuuserän arvo saattaa olla muuttunut. Jos arvonalentumisesta on viitteitä, arvioidaan omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä luovutuksesta johtuvilla menoilla tai sen käyttöarvo sen mukaan, kumpi niistä on suurempi. Käyttöarvolla tarkoitetaan omaisuuserästä saatavissa olevia arvioituja nettorahavirtoja, jotka diskontataan nykyarvoonsa määriteltyä korkoprosenttia käyttäen. Määrä, jolla omaisuuserän kirjanpitoarvo ylittää siitä kerrytettävissä olevan rahamäärän, kirjataan nettovarallisuuden muutoslaskelmassa arvonalentumistappiona. Kirjaamisen yhteydessä poistettavan omaisuuserän taloudellinen vaikutusaika arvioidaan uudelleen.

Arvonalentumistappiot puretaan, jos olosuhteissa on tapahtunut muutos ja hyödykkeestä kerrytettävissä oleva rahamäärä on muuttunut arvonalentumistappion kirjaamisajankohdasta, ei kuitenkaan enempää kuin mikä hyödykkeen kirjanpitoarvo olisi ilman arvonalentumistappion kirjaamista.

2.8 Rahoitusvarat ja -velat

Rahoitusvarat

Työttömyysvakuutusrahaston rahoitusvarat muodostuvat sijoitusomaisuudesta sekä rahavaroista.

Työttömyysvakuutusrahaston johto luokittelee rahoitusvarat niiden hankintapäivänä niiden hankinnan tarkoituksen perusteella ryhmiin, jotka määrittävät niiden arvostusperusteet. Kaikki rahoitusvarat kirjataan kaupankäyntipäivänä eli päivänä, jolloin sitoutuu ostamaan tai myymään omaisuuserän.

Sijoitusomaisuuteen sisältyvät rahoitusvarat luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon tulovaikutteisesti kirjattaviksi nimenomaisesti luokitelluiksi rahoitusvaroiksi, koska rahasto hallinnoi niitä, ja niiden tuloksellisuutta seurataan käypään arvoon perustuen ("käyvän arvon

option” soveltaminen). Sijoitusomaisuuden rahoitusvarat esitetään nettovarallisuuskalkelmissa lyhytaikaisissa varoissa, paitsi milloin niiden erääntymiseen on yli 12 kuukautta ja johdolla on aikomus luopua niistä yli 12 kuukauden kuluttua raportointipäivästä.

Sijoitusomaisuus kirjataan alun perin käypään arvoon. Transaktiomenot kirjataan suoraan kuluksi. Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen sijoitusomaisuus arvostetaan käypään arvoon jokaisena raportointipäivänä ja käyvän arvon sekä realisoituneet että realisoitumattomat muutokset kirjataan nettovarallisuuden muutoslaskelmaan sillä kaudella, kun ne syntyvät. Käyvän arvon nettomuutokset esitetään nettovarallisuuden muutoslaskelmassa rivillä ”Nettovoitot sijoitusomaisuuden käypään arvoon arvostamisesta”. Kaikki sijoitusomaisuuden korko- ja osinkotuotot sisältyvät käyvän arvon nettomuutokseen. Käyvän arvon määrittämisperusteet on esitetty liitetiedossa 13.

Rahoitusvarat kirjataan pois varoista, kun oikeudet rahavirtoihin ovat lakanneet tai ne on siirretty toiselle osapuolelle niin, että riskit ja edut ovat siirtyneet.

Rahavarat

Rahavarat sisältävät käteisen rahan ja vaadittaessa maksettavat talletukset.

Lainat

Otetut lainat kirjataan alun perin käypään arvoon, josta on vähennetty transaktiomenot. Myöhemmin lainat arvostetaan jaksotettuun hankintamenuun. Saadun määrän (vähennettynä transaktiomenoilla) ja takaisin maksettavan määrän välinen erotus merkitään nettovarallisuuden muutoslaskelmaan efektiivisen koron menetelmällä laina-ajan kuluessa.

Lainalmiiteistä maksettavat palkkiot kirjataan lainaan liittyvinä transaktiomenoina siltä osin kuin limiitin käyttäminen osaksi tai kokonaan on todennäköistä. Tällöin palkkio aktivoidaan nettovarallisuuskalkelmaan, kunnes laina nostetaan. Jos ei ole näyttöä siitä, että limiittiin kuuluvat lainat tullaan todennäköisesti nostamaan osaksi tai kokonaan, palkkio aktivoidaan maksuvalmiuspalveluista suoritettuna ennakkomaksuna siirto-osaamiseen ja jaksotetaan kyseisen limiitin voimassaoloajalle.

2.9 Vuokrasopimukset

Rahasto vuokralle ottajana

Rahoitusleasing-sopimukset

Vuokrasopimukset, joissa vuokralle otettujen hyödykkeiden omistamiseen liittyvistä riskeistä ja eduista olennainen osa siirtyy rahastolle, luokitellaan rahoitusleasing-sopimuksiksi. Työttömyysvakuutusrahastolla ei ole rahoitusleasing-sopimuksia.

Muut vuokrasopimukset

Vuokrasopimukset, joissa vuokralle otetun hyödykkeen omistamiseen liittyvistä riskeistä olennainen osa säilyy vuokralle antajalla, luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi ja ne sisältyvät vuokralle antajan taseeseen. Muiden vuokrasopimusten perusteella suoritettavat maksut kirjataan nettovarallisuuden muutoslaskelmaan tasaerinä vuokratuloiksi vuokra-ajan kuluessa.

Rahasto vuokralle antajana

Muut vuokrasopimukset

Rahasto on alivuokrannut osan vuokraamistaan toimitiloista. Alivuokrasopimus luokitellaan muuksi vuokrasopimukseksi. Muun vuokrasopimuksen perusteella saatavat vuokrat kirjataan nettovarallisuuden muutoslaskelmaan tasaerinä vuokratuotoiksi vuokra-ajan kuluessa.

3. Keskeiset kirjanpidolliset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää johdon tekemiä arvioita ja oletuksia, jotka ovat vaikuttaneet tilinpäätöksessä esitettäviin tuottoihin, kuluihin, varoihin ja velkoihin. Harkintaa joudutaan käyttämään myös tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Arviot perustuvat tilinpäätöshetkellä parhaaseen käytettävissä olleeseen tietoon. Arviointi perustuu sekä aikaisempiin kokemuksiin että tulevaisuutta koskeviin tilinpäätöshetkellä todennäköisimpinä pidettyihin oletuksiin. Toteumatiedot voivat poiketa näistä arvioihin ja oletuksiin perustuvista päätöksistä. Mahdolliset arvioiden muutokset kirjataan sillä tilikaudella, jonka aikana arviota korjataan ja kaikilla tämän jälkeisillä ajanjaksoilla.

Työttömyysvakuutusrahaston talouden suunnittelu ja ohjaaminen perustuvat pitkälti ennusteisiin työttömyysasteen, työttömyysmenon, työllisyyden sekä palkkasumman kehityksestä. Normaalioloissa rahaston on asetettava vakuutusmaksut sellaisiksi, että niistä saatavilla vakuutusmaksutuloilla voidaan kattaa ennakoitujen menot. Työttömyysvakuutusmaksut määrätään kalenterivuodeksi kerrallaan. Maksuja muutettaessa toimitaan siten, että yhtä suuri prosenttiyksiköissä laskettu muutos tehdään sekä työnantajan keskimääräiseen että palkansaajan työttömyysvakuutusmaksuun. Tilikautta edeltävän vuoden elokuussa laadittavan talousarvion ja runsasta vuotta myöhemmin laadittavan tilinpäätöksen erotuksena syntyvä rahaston tuloksen ennustepoikkeama on ollut keskimäärin 5 % menoista viimeisten viiden vuoden aikana. Vuonna 2017 ennustepoikkeama oli selvästi keskimääräistä suurempi.

Rahasto käyttää harkintaa soveltaessaan käyvän arvon määrittämisessä käytettyjä arvostusmenetelmiä siltä osin kuin käy-

vät arvot eivät tule suorina hintoina aktiivisilta markkinoilta. Lyhytaikaisten rahamarkkinasijoitusten käyvän arvon määrittäminen perustuu diskontattuihin rahavirtoihin, ja johto on käyttänyt harkintaa arvioidessaan, että sijoitusten luottoriskin muutoksella ei ole olennaista vaikutusta sijoitusten käyvän arvon muutokseen niiden lyhytaikaisuudesta ja korkeasta luottokelpoisuudesta johtuen.

Rahaston keskeiset tulevaisuutta koskevat oletukset ja tilinpäätöspäivän arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät liittyvät edellä mainittuihin tekijöihin.

Segmenttiraportointi

IFRS 8 Toimintasegmentit -standardin peruseräilymääräysten mukaan yhteisön on annettava tietoja, joiden avulla sen tilinpäätöksen käyttäjät voivat arvioida sen harjoittamien liiketoimintojen ja taloudellisten toimintaympäristöjen luonnetta ja taloudellisia vaikutuksia. Standardin määritelmän mukaan toimintasegmentti on yhteisön osa:

- joka harjoittaa liiketoimintaa, josta se voi saada tuottoja ja josta voi aiheutua kuluja
- jonka toiminnan tulosta yhteisön ylin operatiivinen päätöksentekijä säännöllisesti tarkastelee tehdäkseen päätöksiä resurssien kohdistamisesta kyseiselle segmentille ja arvioidakseen sen tuloksellisuutta ja
- josta on saatavissa erillistä taloudellista informaatiota.

Edelleen standardin määritelmän mukaan ylimmän operatiivisen päätöksentekijän toimen tehtävänä on resurssien kohdistaminen yhteisön toimintasegmenteille ja niiden tuloksellisuuden arviointi.

TVR:n tehtävänä on kerätä työttömyysvakuutusmaksuja, joiden taso on määritetty julkisen vallan toimesta. TVR tilittää keräämänsä maksut eteenpäin, pääasiassa työttömyyskassoille. Keräämillään maksuilla TVR harjoittaa konservatiivista sijoitustoimintaa kattaakseen tilitettäviä maksuja. Mahdollista alijäämää TVR kattaa myös lainarahoituksella.

Työttömyysvakuutusrahasto on voittoa tavoittelematon, julkiseen valtaan sidoksissa oleva rahasto. TVR:n johto seuraa yhteisön toimintaa yhtenä kokonaisuutena, joka muodostuu kerätyistä ja tilitetyistä maksuista sekä niiden erotuksena muodostuvasta nettovarallisuuden muutoksesta. TVR:n johto ei varsinaisesti kohdistaa resursseja yhteisön toimintoille tai tarkastele toimintojen tuloksellisuutta.

Näistä syistä johtuen TVR:n johto arvioi, että segmenttietojen esittäminen ei ole tarkoituksenmukaista. Segmenttietojen esittäminen ei parantaisi tilinpäätöksen lukijan kykyä arvioida TVR:n toimintojen ja toimintaympäristön luonnetta ja taloudellisia vaikutuksia. TVR:n johdon arvion mukaan TVR:n toimintojen ja toimintaympäristön luonne ja taloudelliset vaikutukset käyvät ilmi IFRS-tilinpäätöksestä.

4. Rahoitusriskien hallinta

Rahoitus- ja sijoitustoiminnan riskit pyritään rajaamaan sellaiselle tasolle, että riskien realisoiduminen ei aiheuta rahastolle merkittäviä menetyksiä, jotka aiheuttaisivat paineita maksujen korotuksiin tai vaarantaisivat rahaston likviditeetin. Työttömyysvakuutusrahaston sijoitus- ja rahoitustoimintaa ja riskirajoja säädellään tarkemmin hallituneuvoston hyväksymissä sijoitustoiminnan periaatteissa sekä hallituksen hyväksymässä sijoitussuunnitelmassa ja velanhoitosuunnitelmassa.

Sijoitusten markkinariskejä mitataan lähinnä ns. stressitesti-menettelyllä, jossa kullekin sijoitusluokalle määritellään historialliseen vaihteluun perustuva riskiluku ilmaistuna vuotuisena volatilitteettina. Vuonna 2017 osakesijoitusten riskiluku oli 25 (25) %, joukkolainasijoitusten 4 (4) % ja rahamarkkinasijoitusten 1 (1) %.

Työttömyysvakuutusrahaston rahoitusriskit liittyvät lähinnä sijoituksiin ja ne koostuvat markkinariskistä, luottoriskistä, vastapuoliriskistä ja likviditeettiriskistä.

Rahoitusriskin vähentämiseksi sijoituksia tehdään hallituneuvoston vahvistamia sijoitusperiaatteita noudattaen erilaisiin omaisuusluokkiin ja hajauttaen. Riskirajat asetetaan siten, että riskin realisoiduminen ei aiheuta rahastolle sellaisia menetyksiä, jotka aiheuttaisivat paineita työttömyysvakuutusmaksujen korotuksiin. Suojaamistarkoituksessa voidaan tehdä johdannaisinstrumentteja. Johdannaisia ei käytetty esitettävänä kautena.

Rahasto arvostaa kaikki sijoitukset käypään arvoon, sillä ne on luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi rahoitusvaroiksi. Sijoitusten erittelyt ja niiden käyvät arvot luokitellain sekä käyvän arvon määrittämissä periaatteissa on esitetty liitteessä 13.

4.1 Rahoitusriskin osatekijät

4.1.1 Markkinariski

Työttömyysvakuutusrahaston sijoitussalkun markkinariskiä seurataan hallituksessa kuukausittain ja sitä ohjataan sijoitusperiaatteiden ja sijoitussuunnitelman mukaisesti allokatiopäätösten kautta. Allokatiopäätösten teossa otetaan huomioon kulloinkin markkinatilanne ja markkinanäkymät. Lisäksi sijoituspäätösten teossa otetaan kulloinkin huomioon rahaston nettovarallisuus ja sijoitusperiaatteissa määritelty alle 12 kuukauden kuluessa erääntyvien sijoitusten minimimäärä.

Sijoitussuunnitelmassa on määritelty tavoiteallokaatiot eri omaisuusluokille ja sijoitussalkuille sekä riskilimitit eri vastapuolille.

Markkinariskiä mitataan stressitestimenetelmällä, jossa kullekin sijoitusluokalle määritetään historialliseen vaihteluun perustuva riskiluku ilmaistuna vuotuisena volatilititeettinä. Markkinariski oli 31.12.2017 ja 31.12.2016 seuraava:

31.12.2017			
	Riski %	Pääoma euroa	Riski euroa
Rahamarkkinat	1,0	536 517 540	5 365 175
Jvk-lainat	4,0	433 127 290	17 325 092
Osakkeet	25	5 972	1 493
Kokonaisriski	2,34	969 650 802	22 691 760

31.12.2016			
	Riski %	Pääoma euroa	Riski euroa
Rahamarkkinat	1,0	261 968 094	2 619 681
Jvk-lainat	4,0	358 614 656	14 344 586
Osakkeet	25	8 456	2 114
Kokonaisriski	2,73	620 591 206	16 966 381

Kokonaisriski oli 2,34 (2,73) % rahaston varallisuudesta ja 0,6 (0,4) % rahaston vuoden 2017 tuloista. Sijoitussalkun riski on maltillinen, mikä johtuu salkun varsin konservatiivisesta ja vähän riskillisiä arvopapereita sisältävästä rakenteesta.

Korkoriski on rahaston markkinariskin pääasiallinen osatekijä. Korkosijoituksilla (joukkovelkakirjalaina- ja rahamark-

kinasijoitukset) on hallitseva rooli rahaston sijoitussalkuissa. Sijoitusinstrumentteihin voidaan sijoittaa joko suoraan tai epäsuorasti rahastojen kautta. Tilinpäätöspäivänä 9,4 (7,7) % sijoituksista oli epäsuoria sijoituksia. Tämän lisäksi korkoriskiä syntyy rahaston vaihtuvakorkoisista lainoista, joiden määrä tilinpäätöspäivänä oli 0 (124) miljoonaa euroa.

Rahamarkkinasijoitukset ovat kokonaisuudessaan vaihtuvakorkoisia (2016: 100 %).

Joukkovelkakirjalainoista vaihtuvakorkoisia sijoituksia oli 39 (28) %. Vaihtuvakorkoiset sijoitukset altistavat rahaston rahavirran korkoriskille, kun taas kiinteäkorkoiset sijoitukset altistavat rahaston käyvän arvon korkoriskille.

Jos euriborkorot ja korkokäyrä (swap-korot) olisivat tilinpäätöspäivänä olleet 0,5 prosenttiyksikköä korkeammat kaikkien muiden tekijöiden pysyessä ennallaan, nettovarallisuuden muutos olisi ollut 2 826 159 (1 782 509) euroa pienempi. Ja vastaavasti, jos euriborkorot ja korkokäyrä (swap-korot) olisivat tilinpäätöspäivänä olleet 0,5 prosenttiyksikköä matalammat, nettovarallisuuden muutos olisi ollut 2 827 787 (1 792 378) euroa suurempi. Tämä johtuu korkosijoitusten käyvän arvon muutoksista ja vaihtuvakorkoisten lainojen korkokulujen muutoksista. Rahaston maltillisesta sijoituspolitiikasta johtuen osakkeiden osuus on ollut viime vuosina hyvin matala ja niistä aiheutuva hintariski katsotaan epäolellaiseksi.

4.1.2 Luottoriski

Rahaston sijoituksista aiheutuvaa luottoriskiä hallinnoidaan liikkeeseenlaskijakohtaisten limiittien avulla. Limiittien määrittelyssä otetaan huomioon liikkeeseenlaskijan absoluuttinen

Sijoitukset liikkeeseenlaskijan luokituksen mukaan jaettuina (tEUR) *	31.12.2017	31.12.2017 (%)	31.12.2016	31.12.2016 (%)
AAA	40 429	4,2 %	63 176	11,1 %
AA+	125 204	12,9 %	116 486	20,5 %
AA	2 031	0,2 %	6 490	1,1 %
AA-	325 090	33,5 %	72 828	12,8 %
A+	37 019	3,8 %	47 372	8,4 %
A	60 670	6,3 %	29 327	5,2 %
A-	84 572	8,7 %	36 433	6,4 %
BBB+	55 168	5,7 %	49 842	8,8 %
BBB	99 772	10,3 %	67 000	11,8 %
BBB-	17 565	1,8 %	7 439	1,3 %
BB+	9 196	0,9 %	24 979	4,4 %
BB	0	0,0 %	10 305	1,8 %
BB-	3 930	0,4 %	6 989	1,2 %
B+	14 682	1,5 %	1 844	0,3 %
NR	94 321	9,7 %	26 755	4,7 %
Yhteensä	969 651	100 %	567 265	100 %

* Rahaston sijoitukset koostuvat pääasiassa valtioiden ja pankkien joukkovelkakirjalainoista. Niiden luoton laatu on määritetty käyttäen S&P:n luottoluokituksia. Suurimmalla osalla sijoituskohteena olevista pankeista on hyvät luottoluokitukset. Kaikilla alueellisilla pankeilla ja yrityksillä ei ole virallista luottoluokitusta, jolloin näiden luottoluokitus määritellään kolmannelta osapuolelta saaduilla luokituksilla.

koko, taloudellinen asema ja tulevaisuuden näkymät. Liikkeenlaskijoiden luottoluokitusta ja näkymiä seurataan jatkuvasti ja muutosten perusteella limiittejä joko kasvatetaan tai pienennetään. Pääasiallisina sijoituskohteina käytetään pohjoismaisia pankkeja, joilla on korkeat luottoluokitukset, parhaan luottoluokituksen omaavia valtioita (Suomi, Saksa, Hollanti ja Ruotsi), kotimaisia yrityksiä sekä kuntia. Rahavaroja pidetään vain korkean luottoluokituksen pankeissa.

Sijoituksia voidaan tehdä sellaisiin sijoitusrahastoihin, joissa keskimääräinen luottoluokitus on A (S&P) tai Aa3 (Moody's). Sijoitusrahaston yksittäisen sijoituksen on lisäksi kuuluttava ns. investment grade -luokkaan ja luokituksen on oltava vähintään BBB+ (S&P). Seuraava taulukko kuvaa TVR:n korkosijoitusten määrää ja luoton laatua luokittain jaoteltuina, luvut tuhansina euroina.

TVR:n sijoitussalkku on hajautettu. Yritysriskin osuus kaikista korkosijoituksista saa olla enintään 35 (25) %. Sijoitussuunnitelmassa on määriteltä, että sijoitus yksittäisen yrityksen liikkeeseen laskemiin velkakirjoihin ei saa ylittää 10 (10) % kaikista sijoituksista yritysten velkainstrumentteihin. Sijoitukset yrityksiin jakautuivat 47 eri yritykseen 31.12.2017, mikä vastaa 20,4 % kaikista korkosijoituksista (64 yritykseen 31.12.2016 ja 17,1 % korkosijoituksista).

Rahamarkkinasijoitukset tehdään Finanssivalvonnan valvomiin talletuspankkeihin, valtion velkasitoumuksiin, kuntatodistuksiin ja sijoitussuunnitelmassa hyväksytyjen yritysten liikkeeseen laskemiin yritystodistuksiin. Suurimpien pohjoismaisten pankkien luottoluokitukset ovat vahvoja. Kaikilla kohdeyrityksillä ei ole luottoluokitusta. Kuntariski on Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan valtioriskin tasoa.

Sijoitussalkun keskimääräisen luokituksen osalta luokitusvaatimus on BBB (2016: A-) (S&P).

Vastapuoliriskiä hallinnoidaan siten, että TVR:lla on käytössään useita hyvän luottoluokituksen saaneita vastapuolia sekä omaisuudenhoidossa että sijoitusten välityksessä. Hallitus hyväksyy vuosittain rahaston sijoitustoiminnassa käytettävät arvopaperivälittäjät/vastapuolet.

4.1.3 Maksuvalmiusriski

Rahasto pyrkii hallitsemaan maksuvalmiusriskiä seuraavasti:

- 1) Likvidit sijoitukset
- 2) Lyhyt lainanotto
- 3) Vakuutusmaksujen korottaminen.

Maksuvalmiuden turvaamiseksi pidetään alle vuoden korkosijoituksissa vähintään yhden kuukauden menoja vastaava määrä.

Likviditeettipuskurin pienentyessä tämän rajan alapuolelle käytetään lyhytaikaisia lainoja tilapäisten maksuvajeiden täyttämiseen. Tähän tarkoitukseen rahastolla on 300 (300) miljoonan euron yritystodistusohjelma ja lisäksi 400 miljoonan euron komit-

toitu luottolimiitti (RCF) valtion takauksella toteutettuna neljän liikepankin kanssa. Taulukon luvut ovat miljoonina euroina.

EURm		
Käyttämättömät komittoidut luottolimiitit	31.12.2017	31.12.2016
Vuoden kuluessa erääntyvät limiitit		
Pankkilainalimiitti (valtion takaama)	-	700
Yli vuoden kuluttua erääntyvät limiitit		
RCF	400	300
Pankkilainalimiitti (valtion takaama)	-	-
Yhteensä	400	1 000

Käyttämättömät ei-komittoidut luottolimiitit

Yritystodistusohjelma	300	176
Yhteensä	300	176

Rahaston nettovarallisuus kääntyi positiiviseksi vuoden 2017 aikana. Rahasto turvautuu maksuvalmiuden rahoittamisessa pääosin pääomamarkkinoihin ja kotimaisiin yritystodistusmarkkinoihin. Vuoden 2017 lopussa rahastolla oli käytössä seuraavat lainajärjestelyt ja nimellismäärät. Luvut ovat miljoonina euroina.

Laina	Nimellis-arvo 31.12.2017	Korko-prosentti (%)	Eräpäivä	Luotto-luokitus
Jvk-emissio 1	600	0,375	23.9.2019	AA+
Jvk-emissio 2	300	0,25	15.10.2018	AA+
Yritystodistukset	0			-
Yhteensä	900			

Rahastolla on seuraavat Standard & Poors'n vahvistamat liikkeenlaskijaluottoluokitukset (20.9.2017):

- Pitkäaikainen luottoluokitus AA+, vakaat näkymät
- Lyhytaikainen luottoluokitus A-1+, vakaat näkymät.

Vuoden 2017 lopussa yritystodistusrahoitusta oli käytössä 0 (124,5) miljoonaa euroa ja lyhytaikaisia pankkilainoja yhteensä 0 (0) miljoonaa euroa.

Rahaston velkojen erittely on esitetty liitetiedoissa 16. Nettovarallisuuslaskelmassa olleiden velkojen korkosidonnaisuusajat olivat seuraavat. Luvut ovat miljoonina euroina. Liitteessä esitetyt velat selvityksessä olevista arvopapereista erääntyvät muuttaman päivän kuluessa tilinpäätöspäivästä.

Laina	Nimellisarvo 31.12.2017	Korko- sidonnaisuus- aika vuosina 31.12.2017	Luotto- luokitus
TVR jvk 2019	600	1,73	AA+
TVR jvk 2018	300	0,79	AA+
Yritystodistukset	-	-	-
Limiittiluotot	-	-	-
Yhteensä	900	1,42	

Laina	Nimellisarvo 31.12.2016	Korko- sidonnaisuus- aika vuosina 31.12.2016	Luotto- luokitus
TVR jvk 2019	600	2,72	AA+/S&P
TVR jvk 2018	300	1,79	AA+/S&P
Yritystodistukset	124,5	0,15	NR
Limiittiluotot	-	-	-
Yhteensä	1 024,5	2,14	

Seuraavissa taulukoissa esitetään TVR:n rahoitusvelat jäljellä olevien sopimuksiin perustuvien juoksuajkojen mukaisiin ryhmiin.

Rahoitusvelkojen sopimuksiin perustuvat maturiteetit (tEUR) 31.12.2017	Alle 6 kk	6–12 kk	1–3 vuotta	4–5 vuotta	Sopimuksiin perustuvat rahavirrat yhteensä	Kirjanpitoarvo varat (-)/velat
Ostovelat	476	0	0	0	476	476
Lainat (lukuun ottamatta rahoitusleasingvelkoja)	0	303 000	602 250	0	905 250	898 210
Yhteensä	476	303 000	602 250	0	905 726	898 686

Rahoitusvelkojen sopimuksiin perustuvat maturiteetit (tEUR) 31.12.2016	Alle 6 kk	6–12 kk	1–3 vuotta	4–5 vuotta	Sopimuksiin perustuvat rahavirrat yhteensä	Kirjanpitoarvo varat (-)/velat
Ostovelat	483	0	0	0	483	483
Lainat (lukuun ottamatta rahoitusleasingvelkoja)	113 001	16 000	905 250	0	1 034 251	1 023 011
Yhteensä	113 484	16 000	905 250	0	1 034 734	1 023 494

4.2 Suhdannepuskuri

Työttömyyssetuuskien rahoituksesta annetun lain 3 §:n mukaan Työttömyysvakuutusrahastolla on maksuvalmiuden turvaamiseksi ja ennakoitavissa olevista kansantalouden suhdannevaihteluista johtuvien työttömyysvakuutusmaksujen muutosten tasaamiseksi rahaston tulojen ja menojen erotuksena muodostuva suhdannepuskuri, jonka enimmäismäärä oli vuonna 2017 seitsemän prosenttiyksikön työttömyysastetta vastaava vuotuisen menojen määrä. Suhdannepuskurissa voi olla syvässä suhdannetaantumassa alijäämää samaa työttömyysastetta vastaava menojen määrä.

Hallintoneuvoston hyväksymien sijoitusperiaatteiden mukaan rahastolla tulee olla likvidejä varoja sijoitettuna alle vuoden mittaisiin rahamarkkinainstrumentteihin vähintään määrä, joka vastaa yhden kuukauden menoja. Tämä rahamäärä

on noin 300 miljoonaa euroa. Puskurin enimmäismäärä lasketaan siten, että Työttömyysvakuutusrahaston vastuulla olevat vuotuiset menot jaetaan kyseisen vuoden keskimääräisellä työttömyysaste prosentilla ja kerrotaan luvulla 7. Alla olevasta taulukosta selviää suhdannepuskurin määrä sekä laissa tarkoitetut puskurin enimmäis- ja vähimmäismäärä.

EURm	31.12.2017	31.12.2016
Suhdannepuskurin määrä	106	-466
Suhdannepuskurin enimmäismäärä	2 026	1 566
Suhdannepuskurin vähimmäismäärä	-2 026	-1 566

5. Työttömyysvakuutusmaksut

EUR	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Työnantajan työttömyysvakuutusmaksut		
Työnantajan vakuutusmaksut	1 763 045 591	2 036 102 423
Työnantajan vakuutusmaksut, osaomistajat	4 713 897	5 682 518
Yhteensä	1 767 759 488	2 041 784 941
Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksut		
Palkansaajan vakuutusmaksut	1 236 643 855	865 959 392
Palkansaajan vakuutusmaksut, osaomistajat	4 736 265	3 165 795
Yhteensä	1 241 380 121	869 125 187
Viivästys-, yliaikakorot ja perimiskulut		
Työnantajamaksujen viivästys- ja yliaikakorot	1 157 340	1 116 291
Palkansaajamaksujen viivästys- ja yliaikakorot	940 925	573 246
Perimiskulut	412 566	308 242
Yhteensä	2 510 831	1 997 780
Työnantajan työttömyysturvan omavastuumaksut		
Omavastuumaksut	47 808 461	69 537 439
Jaksotus	6 285 765	-3 136 338
Yhteensä	54 094 226	66 401 101
Työsopimuslain (TSL) mukaiset korvaukset		
TSL:n mukaiset korvaukset ja lomautustulot	1 219 951	1 741 719
Tilitys sosiaali- ja terveysministeriölle (STM)	-629 428	-874 392
Yhteensä	590 523	867 326
Sosiaali- ja terveysministeriön (STM) tilitys		
Ansiopäiväraha	927 768 780	1 060 977 890
Vuorottelukorvaus	17 972 390	41 486 025
Edellisen vuoden tasausrä	-1 084 864	-45 306
Yhteensä	944 656 305	1 102 418 608
Työttömyysvakuutusmaksut yhteensä	4 010 991 493	4 082 594 943

6. Maksutilitykset

EUR	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Työttömyyskassoille maksetut tukimaksut (TVR)		
Muu ansiopäiväraha	-887 316 148	-1 023 353 659
Lisäpäivä-päiväraha	-216 472 409	-233 554 826
Lomautuspäiväraha	-171 754 713	-250 010 221
Vuorottelukorvaus	-22 244 521	-50 543 445
Hallintokulukorvaus	-12 835 800	-13 676 979
Jäsenmaksujen tasaus	-10 000 000	-9 999 999
Edellisen vuoden tasausmaksu	1 070 338	344 222
Yhteensä	-1 319 553 253	-1 580 794 907
Työttömyyskassoille maksetut tukimaksut (STM)		
Muu ansiopäiväraha	-906 511 131	-1 036 961 909
Vuorottelukorvaus	-17 972 390	-41 486 025
Työttömyyspäiväraha/yrittäjät	-10 398 202	-12 501 901
Hallintokulukorvaus	-10 859 447	-11 514 079
Edellisen vuoden tasausmaksu	1 084 864	45 306
Yhteensä	-944 656 305	-1 102 418 608
Eläketurvakeskus		
Kuluvan tilikauden maksu	-768 000 000	-846 000 000
Yhteensä	-768 000 000	-846 000 000
Valtion Eläkerahasto		
Edellisen vuoden tasausmaksu	0	-897 843
Kuluvan tilikauden maksu	-12 608 566	-9 762 920
Yhteensä	-12 608 566	-10 660 763
Kansaneläkelaitos		
Edellisen vuoden tasausmaksu	923	411
Perusturva, korotusosa, työllistymisohjelmallisä	-208 340 000	-167 633 000
Yhteensä	-208 339 077	-167 632 589
Koulutusrahasto		
Edellisen vuoden tasausmaksu	-715	33 748
Kuluvan tilikauden maksu	-150 971 176	-116 228 898
Yhteensä	-150 971 891	-116 195 151
Työ- ja elinkeinoministeriö		
Edellisen vuoden tasausmaksu	11 755	186 533
Kuluvan tilikauden maksu	-18 967 907	-23 424 631
Yhteensä	-18 956 152	-23 238 098

EUR	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Työttömyysturvan jäsenvaltiolaskutus		
Jäsenvaltioiden laskutus	-138 241	-85 388
Rahaston laskutus	77 137	45 471
Yhteensä	-61 103	-39 917
Vakuutusyhtiöille maksetut hoitokorvaukset		
Hoito- ja valvontakorvaukset	-282	-371
Yhteensä	-282	-371
Maksutilitykset yhteensä	-3 423 146 630	-3 846 980 405

7. Hallintokulut

EUR	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Henkilöstökulut		
Palkat, palkkiot ja etuudet	-4 214 398	-4 355 853
Eläkekulut - maksupohjaiset järjestelyt	-629 610	-835 351
Henkilösivukulut	-144 396	-259 533
Yhteensä	-4 988 404	-5 450 738
Henkilöstökuluista johdon palkat ja palkkio-osuus*		
Johtoryhmä (pl. toimitusjohtaja)	-424 135	-504 151
Toimitusjohtaja	-151 696	-137 184
Hallitus ja hallintoneuvosto	-76 405	-77 290
Eläkekulut - maksupohjaiset järjestelyt	-112 075	-130 074
Yhteensä	-764 312	-848 698
Muut hallintokulut		
IT-kulut	-985 875	-994 673
Muut henkilöstökulut	-641 824	-580 947
Toimistotiloihin liittyvät kulut	-1 095 287	-1 066 218
Toimistokulut	-1 371 277	-996 011
Muut kulut	-1 235 184	-2 197 293
Poistot	-570 409	-663 367
Muut tulot	188 385	346 846
Yhteensä	-5 711 471	-6 151 661
Tilintarkastajien palkkiot		
Lakisääteinen tilintarkastus	-42 845	-32 131
Muut palkkiot	-9 350	-19 265
Yhteensä	-52 195	-51 396
Hallintokulut yhteensä	-10 752 069	-11 653 795

Henkilöstön määrä	1.1.–31.12.2017	1.1.–30.6.2016
Työntekijät		
Kokoaikaiset työntekijät	78	73
Osa- ja määräaikaiset työntekijät	28	25
Yhteensä	106	98

8. Rahoituskulut

EUR	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Lainarahoituksen kulut		
Limittipalkkiot	-1 379 507	-2 879 911
Lainojen korkokulut	-4 145 149	-2 554 738
Yhteensä	-5 524 656	-5 434 649
Rahoituskulut yhteensä	-5 524 656	-5 434 649

9. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

EUR	Toimitilojen perusparannus	Koneet ja kalusto	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2017	1 012 928	1 384 400	2 397 328
Lisäykset	0	86 947	86 947
Hankintameno 31.12.2017	1 012 928	1 471 348	2 484 276
Kertyneet poistot 1.1.2017	-768 958	-1 150 754	-1 919 712
Tilikauden poistot	-108 432	-143 901	-252 333
Hankintameno 31.12.2017	-877 390	-1 294 655	-2 172 045
Kirjanpitoarvo 1.1.2017	243 970	233 646	477 617
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	135 538	176 693	312 231
Hankintameno 1.1.2016	1 012 928	1 087 198	2 100 126
Lisäykset	0	297 202	297 202
Hankintameno 31.12.2016	1 012 928	1 384 400	2 397 328
Kertyneet poistot 1.1.2016	-660 526	-910 684	-1 571 211
Tilikauden poistot	-108 432	-240 069	-348 501
Kertyneet poistot 31.12.2016	-768 958	-1 150 754	-1 919 712
Kirjanpitoarvo 1.1.2016	352 402	176 514	528 916
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	243 970	233 646	477 617

10. Aineettomat hyödykkeet

EUR	Atk-ohjelmat	Ohjelmistojen kehittämismenot	Keskeneräiset aineettomat hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2017	680 975	1 374 169	1 183 770	3 238 914
Lisäykset	32 288	44 031	1 633 309	1 709 628
Hankintameno 31.12.2017	713 263	1 418 200	2 817 078	4 948 542
Kertyneet poistot 1.1.2017	-566 303	-918 164	0	-1 484 468
Tilikauden poistot	-58 468	-259 608	0	-318 076
Kertyneet poistot 31.12.2017	-624 772	-1 177 772	0	-1 802 544
Kirjanpitoarvo 1.1.2017	114 671	456 004	1 183 770	1 754 445
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	88 491	240 427	2 817 078	3 145 997
Hankintameno 1.1.2016	565 701	1 374 169	797 057	2 736 927
Lisäykset	115 274	0	386 712	501 986
Hankintameno 31.12.2016	680 975	1 374 169	1 183 770	3 238 914
Kertyneet poistot 1.1.2016	-496 370	-673 232	0	-1 169 602
Poistot	-69 934	-244 932	0	-314 866
Kertyneet poistot 31.12.2016	-566 303	-918 164	0	-1 484 468
Kirjanpitoarvo 1.1.2016	69 331	700 937	797 057	1 567 325
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	114 671	456 004	1 183 770	1 754 445

* Keskeneräiset aineettomat hyödykkeet koostuvat aktivoiduista kehittämismenoista ja muodostavat sisäisesti aikaansaadun aineettoman hyödykkeen. Vuonna 2017 aktivoidut kehittämismenot koostuvat pääosin työttömyysvakuutusmaksujen vakuutus- ja reskontratietojärjestelmän uudistamisesta.

11. Työttömyysvakuutusmaksusaamiset ja -velat

EUR	31.12.2017	31.12.2016
Työttömyysvakuutusmaksusaamiset		
Työnantajan työttömyysvakuutusmaksusaamiset	4 576 149	3 270 513
Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksusaamiset	6 718 132	1 883 482
Viivästyskorko- ja perimiskulusaamiset	417 202	271 442
Työttömyysvakuutusmaksusaamiset yhteensä	11 711 483	5 425 437
Työttömyysvakuutusmaksuvelat	31.12.2017	31.12.2016
Ennakkomaksut	19 938 600	25 784 656
Palautusmaksut	3 920 568	4 166 358
Työttömyysvakuutusmaksuvelat yhteensä	23 859 168	29 951 014

12. Muut saamiset

Pitkäaikaiset muut saamiset

EUR	31.12.2017	31.12.2016
Muut saamiset	328 038	328 038
Pitkäaikaiset muut saamiset yhteensä	328 038	328 038

Lyhytaikaiset muut saamiset

EUR	31.12.2017	31.12.2016
Siirtosaamiset	171 335	285 783
Saamiset työttömyyskassoilta	81 051 108	40 545 132
Eläketurvakeskus pääomajaksotus	9 000 000	8 700 000
Eläketurvakeskus hyvityskorko	8 784 945	9 738 973
Saamiset Koulutusrahastolta	16 908 695	3 978 485
Koulutuskorvaussaamiset valtiolta	11 020 722	1 405
Työnantajan omavastuusaamiset ja työsopimuslain mukaiset korvaussaamiset	4 592 271	9 327 042
Sosiaali- ja terveysministeriö jaksotus	6 461 170	0
Saamiset Valtion Eläkerahastolta	1 036 860	0
Ennakkomaksut	526 668	943 602
Lyhytaikaiset muut saamiset yhteensä	139 553 775	73 520 421

13. Nettovoitot sijoitusomaisuuden käypään arvoon arvostamisesta

Sijoitustuotot ja arvonkorotukset

EUR	31.12.2017	31.12.2016
Osinkotuotot	280	264
Korkotuotot	7 316 800	8 312 663
Muut tuotot	13 161	16 858
Myyntivoitot	1 029 868	1 937 742
Valuuttakurssivoitot	3 906	0
Arvonkorotukset	1 536 014	-2 655 046
Sijoitustuotot yhteensä	9 900 029	7 612 481

Sijoituskulut ja arvonalennukset

EUR	31.12.2017	31.12.2016
Korkokulut	-994 303	203 453
Muut kulut	-38 147	-79 189
Myyntitappiot	-8 273 638	-5 948 335
Valuuttakurssitappiot	-1 952	0
Arvonalennukset	-41 563	-214 273
Sijoituskulut yhteensä	-9 349 603	-6 038 344
Sijoitustuotot ja -kulut yhteensä	550 426	1 574 137

14. Sijoitusomaisuus

Sijoitusomaisuuden rahoitusvarat on luokiteltu käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi nimenomaan luokitelluiksi rahoitusvaroiksi ja ne arvostetaan käypään arvoon. Näiden arvostus perustuu pääasiassa joko julkisiin hintanoteerauksiin tai arvostukseen, jotka perustuvat saatavilla olevaan markkinainformaatioon. Käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit on ryhmitelty kolmeen hierarkiatasoon perustuen siihen, ovatko markkinat, joilla instrumenteilla käydään kauppaa, toimivat ja ovatko arvostustekniikoissa käytettävät syöttötiedot markkinoilta objektiivisesti todennettavissa seuraavasti:

Tasolla 1 instrumentin arvostus perustuu toimivilla markkinoilla noteerattuun hintaan, jota käytetään täysin samanlaisten rahoitusvarojen tai -velkojen arvostuksessa.

Tasolla 2 instrumentin arvostuksessa käytetään syöttötietoina lisäksi muita todennettavissa olevia kuin toimivilla markkinoilla noteerattuja hintoja joko suoraan tai niistä johdettuna käyttäen arvostustekniikoita.

Tasolla 3 arvostus perustuu muihin kuin todennettavissa oleviin markkinatietoihin.

Alla olevissa taulukoissa on eritelty sijoitusomaisuus rahoitusinstrumenttiluokittain käyvän arvon hierarkian tasoille jaoteltuina. Tilikauden aikana ei ole tapahtunut siirtoja hierarkian tasojen välillä.

EUR				
31.12.2017	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Valtion ja kuntien joukkovelkakirjat	157 622 995			157 622 995
Pankkijoukkovelkakirjat	194 676 781			194 676 781
Yritysjoukkovelkakirjat	79 758 511			79 758 511
Rahasto- ja osakesijoitukset	61 299 626	29 816 409		91 116 035
Mezzaninerahastot			1 069 003	1 069 003
Talletukset		66 470 518		66 470 518
Sijoitustodistukset		50 036 076		50 036 076
Kuntatodistukset		2 000 905		2 000 905
Yritystodistukset		94 893 125		94 893 125
Yhteensä	493 357 913	243 217 033	1 069 003	737 643 948

EUR				
31.12.2016	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Valtion ja kuntien joukkovelkakirjat	157 942 305			157 942 305
Pankkijoukkovelkakirjat	147 057 774			147 057 774
Yritysjoukkovelkakirjat	51 921 636			51 921 636
Rahasto- ja osakesijoitukset	31 209 776	14 789 895		45 999 670
Mezzaninerahastot			1 740 117	1 740 117
Talletukset		44 648 927		44 648 927
Sijoitustodistukset		31 018 415		31 018 415
Kuntatodistukset		22 115 085		22 115 085
Yritystodistukset		68 071 143		68 071 143
Yhteensä	388 131 491	180 643 465	1 740 117	570 515 073

Tason 3 käypään arvoon arvostettavien rahoitusvarojen muutokset

EUR	1.1.2017	Realisoitumattomat voitot / tappiot	Realisoituneet voitot / tappiot	Ostot	Myyntit	31.12.2017
Rahastosijoitukset	1 740 117	497 925	0	133 240	-1 302 280	1 069 003
Yhteensä	1 740 117	497 925	0	133 240	-1 302 280	1 069 003

EUR	1.1.2016	Realisoitumattomat voitot / tappiot	Realisoituneet voitot / tappiot	Ostot	Myyntit	31.12.2016
Rahastosijoitukset	1 866 613	42 765	0	149 016	-318 276	1 740 117
Yhteensä	1 866 613	42 765	0	149 016	-318 276	1 740 117

Tasolle 2 luokitellut talletukset, sijoitus- sekä yritys- ja kuntatodistukset on arvostettu diskontattujen rahavirtojen menetelmällä perustuen raportointipäivien euribor- tai swap-käyrään sekä termiinikurssiin siltä osin kuin mukana on vieraan valuutan elementtejä. Johdon harkinnan perusteella diskonttaustekijää on oikaistu sijoituskohteen luottoriskin muutoksen vaikutuksella. Oikaisulla ei ole ollut merkittävää vaikutusta.

Tasolle 3 luokitellut sijoitukset ovat Mezzanine-rahastot, joiden arvostus perustuu liikkeeseenlaskijan laatimiin arvostuksiin.

Sijoitusrahastot on arvostettu hallinnoijan ilmoittamaan, raportointipäivään perustuvaan substanssiarvoon, ja ne luokiteltu tasolle 1, 2 tai 3 rahaston markkinoiden aktiivisuuden ja niiden jälkimarkkinakelpoisuuden perusteella. Osakesijoitukset on noteerattu Helsingin pörssissä ja ne ovat luokiteltu tasolle 1. Osakesijoitusten määrä on vähäinen.

15. Rahavarat

EUR	31.12.2017	31.12.2016
Rahavarat		
Pankkitilit	232 007 361	52 135 615
Rahavarat yhteensä	232 007 361	52 135 615

16. Lainat

Pitkäaikaiset lainat

EUR	31.12.2017	31.12.2016
TVR joukkovelkakirjalainat	598 414 440	897 041 820
Pitkäaikaiset lainat yhteensä	598 414 440	897 041 820

Lyhytaikaiset lainat

EUR	31.12.2017	31.12.2016
TVR joukkovelkakirjalainat	299 795 460	0
Yritystodistukset	0	124 468 439
Limiittiluotot (RCF)	0	0
Velat selvityksessä olevista arvopapereista	0	1 500 734
Lyhytaikaiset lainat yhteensä	299 795 460	125 969 173

17. Muut velat

EUR	31.12.2017	31.12.2016
Ostovelat	476 179	482 769
Siirtovelat	1 051 342	1 283 909
Omavastuumaksutulon jaksotus	64 763 273	71 001 672
Työ- ja elinkeinoministeriö, palkkaturvajaksotus	18 967 907	23 424 631
Eläketurvakeskus veloitus korko	7 641 979	8 418 118
Valtion eläkerahasto jaksotus	135 778	801 037
Sosiaali- ja terveysministeriö jaksotus	0	6 868 875
Velat työttömyyskassoille	1 795 996	3 138 011
Lomapalkkavelka	671 279	742 439
Korkojaksotukset	768 493	790 203
Muut velat yhteensä	96 272 225	116 951 664

18. Nettovarallisuuslaskelman ulkopuoliset vastuut ja saamiset

Sijoitussitoumukset, pääomarahastot

EUR	31.12.2017	31.12.2016
Kokonaissitoumus	5 250 473	5 250 473
Toteutunut	-4 953 948	-4 877 691
Sijoitussitoumukset yhteensä	296 526	372 782

Sijoitusrahastot kutsuvat sijoituksia rahaston sijoitustarpeiden mukaisesti. Sitoumuksilla ei ole eräpäivää.

Vuokravastuut

EUR	31.12.2017	31.12.2016
Vuoden kuluessa	1 338 504	1 332 209
1–5 vuotta	333 389	1 653 745
yli 5 vuotta	0	0
Yhteensä	1 671 893	2 985 955

Rahasto on vuokrannut toimisto- ja varastotiloja sekä ajoneuvon vuokrasopimuksilla, jotka eivät ole purettavissa. Tilinpäätöshetkellä toimiston ja varastotilojen vuokra-aikaa on jäljellä yksi vuosi ja kolme kuukautta. Vuokrasopimukset jatkuvat sen jälkeen toistaiseksi voimassa olevana. Auton vuokrasopimusajaa on jäljellä 5 kuukautta.

Vuokrasaamiset

EUR	31.12.2017	31.12.2016
Vuoden kuluessa	420 344	415 754
1–5 vuotta	105 086	519 692
yli 5 vuotta	0	0
Yhteensä	525 430	935 446

Rahasto on alivuokrannut osan vuokraamistaan toimitiloista ja ensimmäinen mahdollinen alivuokrasopimuksen irtisanomispäivä on tilinpäätöshetkellä yhden vuoden ja kolmen kuukauden kuluttua. Vuokrasopimus jatkuu tämän jälkeen toistaiseksi voimassa olevana.

19. Lähipiiri

Rahaston lähipiiriin kuuluu hallintoneuvosto, hallitus ja johtoryhmä. Valtioneuvosto nimittää Työttömyysvakuutusrahaston hallintoneuvoston työmarkkinaosapuolten esityksestä. Hallintoneuvosto tekee työttömyysvakuutusmaksuja koskevan esityksen syyskokouksessaan. Hallintoneuvosto nimittää rahaston hallituksen. Finanssivalvonta valvoo TVR:n toimintaa. Lisäksi STM:llä on tiedonsaantioikeus rahaston toiminnasta.

Työttömyyskassoille tilitettävä valtion osuus saadaan sosiaali- ja terveysministeriöltä. Rahasto tilittää säännöllisesti maksuja Eläketurvakeskukselle, Valtion Eläkerahastolle, Kansaneläkelaitokselle sekä työ- ja elinkeinoministeriölle.

Vuonna 2017 TVR solmi 400 miljoonan euron määräiset valmiusluottolimitisopimukset, joihin sisältyy Suomen valtion omavelkainen takaus määrältään 440 miljoonaa euroa. Takaus on annettu työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain (555/1998) nojalla.

Alla olevassa taulukossa on esitetty yhteenvetona lähipiirin palkat, palkkiot ja etuudet. Lukuihin sisältyy palkkasivukulut. Tarkemmat erittelyt toimielinkohtaisesti löytyvät seuraavista taulukoista.

Hallituksen ja hallintoneuvoston palkkiot ja muut etuudet

EUR	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Palkat, palkkiot ja etuudet	76 405	77 290
Eläkekulut – maksupohjaiset järjestelyt	13 353	14 195
Yhteensä	89 758	91 485

Johtoryhmän palkat ja palkkiot (toimitusjohtajaa lukuun ottamatta)

EUR	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Palkat, palkkiot ja etuudet	433 426	522 036
Eläkekulut - maksupohjaiset järjestelyt	72 655	90 734
Yhteensä	506 080	612 770

Toimitusjohtajan palkat ja palkkiot

EUR	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Palkat, palkkiot ja etuudet	161 958	147 421
Eläkekulut - maksupohjaiset järjestelyt	26 067	25 144
Yhteensä	188 025	172 565

Hallintoneuvoston jäsenten palkkiot ja muut etuudet

Valtioneuvosto nimitti 27.11.2013 työmarkkinaosapuolten esityksestä hallintoneuvoston jäsenet toimikaudeksi 1.1.2014–31.12.2016. Hallintoneuvoston toimikautta on pidennetty vuoden 2017 loppuun saakka työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain voimaantulosäännöksellä (18.11.2016/973). Sosiaali- ja terveysministeriö määrää hallintoneuvoston jäsenten kokouspalkkiot ja matkakustannusten korvauseriaatteen. Sosiaali- ja terveysministeriö on 17.1.2012 päättänyt, että hallintoneuvoston jäsenten palkkiot ovat: puheenjohtajan kuukausipalkkio 120 euroa kuukaudessa ja kokouspalkkio 230 euroa, varapuheenjohtajan ja muiden jäsenten kokouspalkkio 140 euroa. Vuonna 2017 hallintoneuvoston kokouksia oli kolme, joista yksi oli sähköpostikokous. Vuonna 2017 hallintoneuvoston jäsenille maksettiin palkkioita seuraavasti:

Nimi	Hallintoneuvoston jäsenen kokouspalkkio	Hallintoneuvoston puheenjohtajan kuukausipalkkio	Matka- kustannus	31.12.2017 Yhteensä (EUR)
Vesivalo Rauno pj	460	1 440		1 900
Berner George vpj	280			280
Aalto Riku	140			140
Asara-Laaksonen Teija	280		19	299
Haapanen Jorma	280		134	414
Hovi Kimmo	280		183	463
Kekäle Tauno	-			-
Kivekäs Lauri	280			280
Luomanmäki Salla	-			-
Malinen Jorma	-			-
Mäkelä Ilkka	280		166	446
Ojanperä Harri	280			280
Selin Ann	140			140
Svensk Ari	280			280
Talvitie Liisa	280		258	538
Viljanen Ritva	140			140
Ylä-Mononen Jaana	280		284	564
Zitting Antti	280		54	334
Yhteensä	3 960	1 440	1 098	6 498

Hallituksen jäsenten palkkiot ja muut etuudet

Hallintoneuvosto päättää hallituksen jäsenille maksettavista palkkioista. Hallintoneuvosto päätti 30.8.2016, että hallituksen jäsenille maksetaan palkkioita näillä perusteilla:

	Palkkio EUR/kk	Palkkio EUR/kokous
Hallituksen puheenjohtaja	730	270
Hallituksen varapuheenjohtaja	575	165
Hallituksen muu jäsen	330	125

Hallituksen jäsenillä ei ole käytössä muita palkitsemisjärjestelmiä tai lisäeläkejärjestelmiä. Vuonna 2017 hallitus kokoontui 11 kertaa. Vuonna 2017 hallituksen jäsenille maksettiin palkkioita seuraavasti:

Nimi	Hallituksen vuosipalkkio	Kokous- palkkio	31.12.2017 Yhteensä (EUR)
Rantahalvari Vesa pj	8 760	2 970	11 730
Siekinen Saana vpj	6 900	1 650	8 550
Fjäder Sture	3 960	625	4 585
Hollmén Jyrki	3 960	625	4 585
Inkeroinen Eeva-Liisa	3 960	1 250	5 210
Jalonen Markku	3 960	1 250	5 210
Palola Antti	3 960	1 250	5 210
Palola Jorma	3 960	1 375	5 335
Piekkala Vuokko	3 960	1 000	4 960
Rekola Veli-Matti	3 960	1 125	5 085
Urrila Penna	3 960	1 250	5 210
Väänänen Pirjo	3 960	1 375	5 335
Yhteensä	55 260	15 745	71 005

Rahaston toimitusjohtajan ja muun johdon palkitsemisjärjestelmä

Toimitusjohtajalla on erillinen hallituksen hyväksymä palkitsemisjärjestelmä vuodesta 2016 lähtien. Hallitus päättää mahdollisesta palkkion maksamisesta. Muulla johdolla on hallituksen hyväksymä palkkio-ohjelma, jonka mukaisesti hallitus päättää mahdollisen palkkion maksamisesta toimitusjohtajan esityksestä vahvistettujen palkkiokriteerien mukaan.

Seuraava taulukko esittää toimitusjohtajan ja muiden johtoryhmän jäsenten palkkiot ja etuudet vuodelta 2017. Taulukon luvut ovat esitetty ilman palkkasivukuluja.

Toimi	Palkat ja luontoisedut	Muuttuva tulospalkkio	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Toimitusjohtaja	144 493	10 671	155 164	140 471
Johtoryhmä	398 312	17 093	415 405	498 196
Yhteensä	542 805	27 764	570 569	638 667

Toimitusjohtajan toimitusuhteen ehdot

Toimitusjohtajan toimitusuhteen ehdot on määritelty hallituksen päätöksellä ja todettu kirjallisessa työsopimuksessa. Toimitusjohtajan eläkeikä ja eläkekattuma määräytyvät yleisen työeläkelainsäädännön mukaan. Toimitusjohtajalla ei ole rahaston puolesta lisäeläkettä. Toimitusjohtajan irtisanomisaika määräytyy molemmin puolin työsopimuslain mukaan.

20. Tilikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat

Talouden myönteinen kehitys on jatkunut myös alkuvuodesta 2018. Talouden kasvu on nopeampaa kuin vuosiin ja työttömien työnhakijoiden määrän arvioidaan edelleen vähenevän verrattuna vuoteen 2017. TVR:n nettovarallisuus kääntyi vuoden 2017 lopussa positiiviseksi. TVR:n talousarvion mukaan nettovarallisuuden muutos olisi vuonna 2018 noin 400 miljoonaa euroa positiivinen. Tilinpäätöstä laadittaessa arvioidaan, että nettovarallisuuden muutos olisi noin 550 miljoonaa euroa positiivinen vuonna 2018.

Työttömyysvakuutusrahasto on jatkanut valmistautumista vuoden 2019 alussa tapahtuvaan tulorekisterin käyttöönottoon. Työttömyysvakuutusrahaston ja Koulutusrahaston yhdistymistä koskevaa valmistelua on jatkettu. Yhdistymisen on tarkoitus toteutua vuoden 2019 alusta lukien. Työttömyysvakuutusmaksujen määrääminen ja perintä on sujunut suunnitelmien mukaan ja palvelutaso on saatu pidettyä hyvänä vuodenvaihteen ruuhkahuipusta huolimatta.

3. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset

Helsingissä 20. maaliskuuta 2018

Saana Siekkinen
puheenjohtaja

Vesa Rantahalvari
varapuheenjohtaja

Sture Fjäder

Riikka Heikinheimo

Jyrki Hollmén

Eeva-Liisa Inkeroinen

Markku Jalonen

Ilkka Kaukoranta

Ida Mielityinen

Katarina Murto

Antti Palola

Jorma Palola

Penna Urrila

Pirjo Väänänen

Janne Metsämäki
toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 21. maaliskuuta 2018

PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö

Juha Wahlroos, KHT

4. Tilintarkastuskertomus

Työttömyysvakuutusrahaston hallintoneuvostolle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Työttömyysvakuutusrahaston taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntonamme on ristiriidaton hallitukselle annetun lisäraportin kanssa.

Tilintarkastuksen kohde

Olemme tilintarkastaneet Työttömyysvakuutusrahaston (TVR) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2017. Tilinpäätös sisältää laskelman nettovarallisuudesta, laskelman nettovarallisuuden muutoksesta, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävimmistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

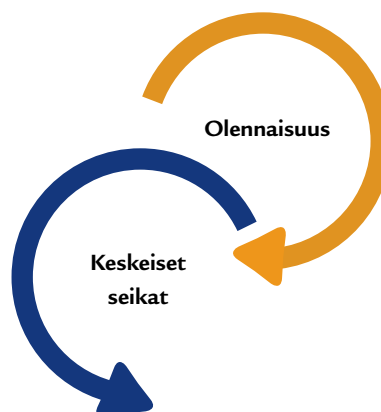
Riippumattomuus

Olemme riippumattomia Työttömyysvakuutusrahastosta niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Työttömyysvakuutusrahastolle suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1-kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty tilinpäätöksen liitetiedossa 7.

Tarkastuksen yleinen lähestymistapa

Yhteenveto

- Tilinpäätökselle määritetty olellisuus on € 40,1 miljoonaa, joka on 1 % varsinaisista tuloista
- Tarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat työttömyysvakuutusmaksujen määrääminen ja kerääminen.

Osana tilintarkastuksen suunnittelua olemme määrittäneet olellisuuden ja arvioineet riskiä siitä, että tilinpäätöksessä on olennainen virheellisyys. Erityisesti olemme arvioineet alueita, joiden osalta johto on tehnyt subjektiivisia arvioita. Tällaisia ovat esimerkiksi merkittävät kirjanpidolliset arviot, joihin liittyy oletuksia ja tulevien tapahtumien arviointia.

Olellisuus

Tarkastuksemme suunnitteluun ja suorittamiseen on vaikuttanut soveltamamme olellisuus. Tilintarkastuksen tavoitteena on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena olennaista virheellisyyttä. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä. Niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Perustuen ammatilliseen harkintaamme määritimme olellisuuden liittyen tiettyjä kvantitatiivisia raja-arvoja, kuten alla olevassa taulukossa kuvatun konsernitilinpäätökselle määritetyn olellisuuden. Nämä raja-arvot yhdessä kvalitatiivisten tekijöiden kanssa auttoivat meitä määrittämään tarkastuksen kokonaisuuden ja yksittäisten tilintarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden sekä arvioimaan virheellisyyksien vaikutusta tilinpäätökseen kokonaisuutena.

Tilinpäätökselle määritetty olennaisuus	€ 40,1 miljoonaa
Olennaisuuden määrittämisessä käytetty vertailukohde	1 % varsinaisista tuloista
Erityinen olennaisuus	€ 4,0 miljoonaa
Erityisen olennaisuuden määrittämisessä käytetty vertailukohde	0,1 % varsinaisista tuloista
Perustelut vertailukohteen valinnalle	Valitsimme olennaisuuden ja erityisen olennaisuuden määrittämisen vertailukohteiksi varsinaiset tulot, koska käsityksemme mukaan ne kuvastavat parhaiten TVR:n toiminnan volyyymia. Erityistä olennaisuutta on sovellettu tuloslaskelman hallintokuluihin. Valitsemamme vertailukohteet ovat tilintarkastusstandardeissa yleisesti hyväksytyjen määrällisten rajojen puitteissa.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätöksen kokonaisuutena kohdistu-neessa tilintarkastuksessamme sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa.

Otamme kaikissa tilintarkastuksissamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän sisältyy arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riski.

Tilinpäätöksen tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka Miten seikkaa on käsitelty tilintarkastuksessa

Työttömyysvakuutusmaksujen määrääminen

Viittaus tilinpäätöksen liitetietoon 5

Tilinpäätöksessä on esitetty työttömyysvakuutusmaksut 4,0 miljardia euroa per 31.12.2017.

Työttömyysvakuutusmaksut on määritettävä siten, että TVR kykenee suorittamaan vastuullaan olevat sitoumukset. Työttömyysvakuutusmaksut määrätään kalenterivuodeksi kerrallaan. TVR on tehnyt maksujen määrää koskevan esityksen sosiaali- ja terveysministeriölle edellisen vuoden elokuussa ja eduskunta on vahvistanut maksuprosentit edellisen vuoden marraskuussa. Ajallinen viive maksujen määrittämisen ja tilivuoden päättymisen välillä on yli vuosi.

Olemme käyneet läpi työttömyysvakuutusmaksujen määräämisen prosessia.

Olemme lukeneet TVR:n talousarvion perustana olevat sen itsensä, valtiovarainministeriön, ennustelaitosten ja pankkien tekemät arviot kansantalouden kehityksestä, jotka liittyvät:

- Työttömyyden kehitykseen
- Työllisyyden kehitykseen
- Palkkasumman kehitykseen

Olemme arvioineet tehdyn maksuesityksen oikeellisuutta ja riittävyttä tehdyn talousarvion perusteella.

Työttömyysvakuutusmaksujen kerääminen

Viittaus tilinpäätöksen liitetietoon 5

Työttömyysvakuutusmaksujen kerääminen on TVR:n vastuulla.

TVR muodostaa eduskunnan vahvistamien maksuprosenttien perusteella ennakoiden maksupäätökset ja kerää ennakosuoritukset.

Kalenterivuoden päätyttyä TVR määrää vuosi-ilmoitusten perusteella lopulliset maksupäätökset ja kerää lopulliset maksut.

TVR valvoo työttömyysvakuutusmaksuvelvollisuuden laiminlyöntejä.

Olemme arvioineet työttömyysvakuutusmaksujen perinnän ja valvonnan prosessia sekä suorittaneet yksittäisten tapahtumien aineistotarkastusta.

Olemme arvioineet ja testanneet kontrolleja, jotka liittyvät:

- Maksujen määrittämiseen ja vastaanottamiseen
- Maksuvelvollisuuden valvontaan

Olemme varmistuneet maksuprosenttien oikeellisuudesta järjestelmässä.

Olemme testanneet otoksella maksujen maksuliikennettä.

Olemme varmistuneet valvonnan asianmukaisuudesta.

Työttömyysvakuutusrahaston tilinpäätöksen osalta ei ole EU-asetuksen 537/2014 10. artiklan 2 c -kohdassa tarkoitettuja merkittäviä olennaisen virheellisuuden riskejä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan Työttömyysvakuutusrahaston kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos rahasto aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset

tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon Työttömyysvakuutusrahaston sisäisen valvonnan tehokkuudesta.

- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä Työttömyysvakuutusrahaston kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei rahasto pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä Työttömyysvakuutusrahastoa koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon tilinpäätöksestä.

Kommunikoidimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnustamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoidimme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuviissa tapauksissa niihin liittyvistä varotoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilintarkastuksen kauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen sei-

kan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voitaisiin kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koitua yleinen etu.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet hallintoneuvoston valitsemana tilintarkastajana 30.8.2012 alkaen yhtäjaksoisesti 5 vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen ja vuosikertomukseen sisältyvän informaation, mutta se ei sisällä tilinpäätöstä eikä sitä koskevaa tilintarkastuskertomustamme.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että

- toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia
- toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä 21.3.2018

PricewaterhouseCoopers Oy

Tilintarkastusyhteisö

Juha Wahlroos

KHT

PL 191 (Kansakoulukuja 1), 00121 Helsinki
Puh. 09 6803 7380
www.tvr.fi